

This book was produced in EPUB format by the Internet Archive.

The book pages were scanned and converted to EPUB format automatically. This process relies on optical character recognition, and is somewhat susceptible to errors. The book may not offer the correct reading sequence, and there may be weird characters, non-words, and incorrect guesses at structure. Some page numbers and headers or footers may remain from the scanned page. The process which identifies images might have found stray marks on the page which are not actually images from the book. The hidden page numbering which may be available to your ereader corresponds to the numbered pages in the print edition, but is not an exact match; page numbers will increment at the same rate as the corresponding print edition, but we may have started numbering before the print book's visible page numbers. The Internet Archive is working to improve the scanning process and resulting books, but in the meantime, we hope that this book will be useful to you.

The Internet Archive was founded in 1996 to build an Internet library and to promote universal access to all knowledge. The Archive's purposes include offering permanent access for researchers, historians, scholars, people with disabilities, and the general public to historical collections that exist in digital format. The Internet Archive includes texts, audio, moving images, and software as well as archived web pages, and provides specialized services for information access for the blind and other persons with disabilities.

Created with hocr-to-epub (v.0.0.1)

Ord fra hjertet Udåna Oversatt av Kåre A. Lie

Innledning Udāna er en tekstsamling som i dag har sin plass i avdelingen Khuddakapitaka i theravāda buddhismens samling av kanoniske tekster, Tipitaka. Vi vet ikke hvem som komponerte disse tekstene, og heller ikke hvem som samlet dem og redigerte denne samlingen. Tradisjonen forteller at Buddha er opphavsmannen. Det er mulig, selv om vi ikke kan si det med sikkerhet. Det vi med sikkerhet kan si, er at tekstene har blitt til i den tidlige buddhismens miljø i det nordøstlige India. Tekstene er skrevet på det mellomindiske språket pali. Samlingen består av åtte kapitler, som hvert inneholder ti prosastykker med tilhørende dikt. I noen tilfeller er det god sammenheng mellom prosadel og dikt, i andre tilfeller kan det virke noe mer tilfeldig koblet. Prosafortellingen avsluttes i nesten alle tilfellene med et dikt (i noen få tilfeller med et avsnitt i prosa), som presenteres med ordene om at Mesteren udānam udānesi, og av dette har samlingen fått navnet Udāna. Hva betyr så dette ordet, udāna? Det betyr egentlig bare *utpust*, men brukes her i betydningen *uttalelse*, gjerne en emosjonelt ladet eller inspirert uttalelse. Derfor har jeg valgt å kalle samlingen Ord fra hjertet, noe som skulle dekke betydningen av udāna. Men frasen udānam udānesi foran hvert vers har jeg valgt å forenkle, og i stedet for å si at "Mesteren kom med en dypt beveget uttalelse" eller lignende, har jeg oversatt dette faste uttrykket, atha kho bhagavā etamattam viditvā tāyam velāyam imam udānam udānesi, som "Da Mesteren hørte dette, utbrøt han ...". Omtrent en firedel av disse små tekstene er også å finne andre steder i Tipitaka, særlig i Vinayas Cullavagga og Mahāvagga, og i avsnitt i Digha Nikayas Mahāparinibbānasutta. De første tekstene forteller om Buddha like etter oppvåkningen. De siste forteller om en munk som på eksepsjonelt vis oppnådde det endelige nibbana. Innenfor denne rammen finner vi en blanding av læretekster om forskjellige aspekter av Buddhas lære, samt lignelser og legender. Blant disse vil vi særlig peke på tekst 1.10, der Buddha gir Bāhiya et komprimert sammendrag av sin lære: "Da skal du trene deg slik, Bāhiya: Ta det du ser bare som det du ser, ta det du hører bare som det du hører, ta mentale bilder bare som mentale bilder og ta erkjennelse bare som erkjennelse. Slik skal du trene. Da forestiller du deg ikke noe subjekt, og når du ikke forestiller deg noe subjekt, forestiller du deg heller ikke noe objekt. Og når du ikke forestiller deg noe objekt, forestiller du deg heller ikke noe dennesidig eller noe hinsidig eller

noe midt imellom disse. Det er dette som er slutten på det som gjør vondt.” Det finnes dem som mener at dette er selve kjernen i Buddhas lære.

De to små prosatekstene om nibbana (nirvana), 8.1 og 8.3, er også tekster som buddhister gjerne viser til og siterer. Buddha fortalte mange lignelser, og den lignelsen som kanskje er blitt mest kjent, er lignelsen om de blinde mennene som ble bedt om å beskrive en elefant, tekst 6.4. Denne er blitt så godt kjent at den blir gjenfortalt i forskjellige varianter, også av flere som neppe vet hvor originalfortellingen kommer fra. Noen tekster gjenforteller også episoder fra Buddhas liv. Vi har allerede nevnt de første tekstene, som forteller om Buddha like etter oppvåkningen. Et annet eksempel er tekst 8.5, som forteller om Buddhas siste måltid. Denne episoden utgjør også en del av Mahāparinibbānasutta i Dīgha Nikāya. Palitekstene finnes i flere moderne utgaver. Jeg har i hovedsak brukt den digitale paliteksten som følger programvaren Digital Pali Reader fra nettstedet <http://pali.sirimangalo.org/>. som grunnlag for oversettelsen. Jeg har også sammenlignet denne teksten med Bangkok-utgaven av palitekstene, Syamaratthassa Tepitakam, bd. 25, Bangkok 2500, samt med den tospråklige utgaven Udāna Pali-English Bilingual Study Edition, Theravada Tipitaka Press 2010. Jeg har i tillegg konsultert den engelske oversettelsen av F.L Woodward, M.A, The Minor Anthologies of the Pali Canon. Part II. Udāna: Verses of Uplift, and Itivuttaka: As it was Said, London 1948.

The text on this page is estimated to be only 31.91% accurate

Innhold Tnledmnsnsu.rurtrkt skare desse sat 2 1. Kapitlet om opprakdmngen vussevsjd2avvsdr Se Sanden 5 2 Köpitlet med Mucalmda vvs aaret ke ask bee 18 5 Kapitlét om Nådanssss vassere pater Veke PaDTId SE HEST va pa dte fl 31 4. Koper med Mesh Fase ne NG AT ean) 46 Kople med Søs Ses 62 0: Kapitler med de Blinde s14 ss tans TR ADs 78 Ne 93 8. Kaplet om Pirdlsima.Lnvransaserd servere ease ed FE ag 104 Noter sauser ruser erre eee 121 ej es oe EEE ER EN EE EE EE EE EN 124 Personresset Aase SO ed 126

1. Kapitlet om oppvåkningen Bodhivagga 1.1 Den første teksten om oppvåkningen Pathamabodhisutta Slik har jeg hørt det: En gang satt Mesteren under oppvåkningstreet i Uruvela, ved bredden av elven Nerafijara', og hadde nettopp nådd full oppvåkning. Mesteren ble sittende under treet i en uke og gledet seg over sinnets frigjøring. Da uken var omme, reiste han seg fra sin meditasjon. I første nattevakt gjennomgikk han den betingede tilblivelsen i normal rekkefølge: *Når det ene eksisterer, oppstår det andre. Det vil si: Uvitenhet former forestillinger, forestillingene former bevisstheten, bevisstheten former oppfatningen av en indre og ytre verden, oppfatningen av en indre og ytre verden former sanseprosessen, sanseprosessen former persepsjonen, persepsjonen former følelsene, følelsene former lengsler, lengsler former følelsesmessige involveringer, følelsesmessige involveringer former forventninger, forventninger former tilblivelse, tilblivelse fører til forfall og undergang, og dette skaper sorg og smerte. Slik oppstår all denne sorgen og smerten.” Da Mesteren hadde forstått dette, utbrøt han: *Når sannheten blir tydelig for en brahman som mediterer iherdig, fordunster all hans tvilrådighet, fordi han innser årsaksrekken.”

1.2 Den andre teksten om oppvåkningen Dutiyabodhisutta
Slik har jeg hørt det: En gang satt Mesteren under oppvåkningstreet i Uruvela, ved bredden av elven Nerafijara, og hadde nettopp nådd full oppvåkning. Mesteren ble sittende under treet i en uke og gledet seg over sinnets frigjøring. Da uken var omme, reiste han seg fra sin meditasjon. I andre nattevakt gjennomgikk han den betingede tilblivelsen i motsatt rekkefølge: *Når det ene ikke eksisterer, oppstår heller ikke det andre. Når det ene tar slutt, tar det andre slutt. Det vil si: Når uvitenheten tar slutt, tar forestillingene slutt. Når forestillingene tar slutt, tar bevisstheten slutt. Når bevisstheten tar slutt, tar oppfatningen av en indre og ytre verden slutt. Når oppfatningen av en indre og ytre verden tar slutt, tar sanseprosessen slutt. Når sanseprosessen tar slutt, tar persepsjonen slutt. Når persepsjonen tar slutt, tar følelsene slutt. Når følelsene tar slutt, tar lengslene slutt. Når lengslene tar slutt, tar de følelsesmessige involveringene slutt. Når de følelsesmessige involveringene tar slutt, tar forventningene slutt. Når forventningene tar slutt, tar tilblivelsen slutt. Når tilblivelsen tar slutt, blir det slutt på forfall og undergang. Da blir det slutt på sorg og smerte.” Da Mesteren hadde forstått dette, utbrøt han: *Når sannheten blir tydelig for en brahman som mediterer iherdig, fordunster all hans tvilrådighet, fordi han ser betingelsene for avslutning.”

1.3 Den tredje teksten om oppvåkningen Tatiyabodhisutta
Slik har jeg hørt det: En gang satt Mesteren under oppvåkningstreet i Uruvela, ved bredden av elven Nerafijara, og hadde nettopp nådd full oppvåkning. Mesteren ble sittende under treet i en uke og gledet seg over sinnets frigjøring. Da uken var omme, reiste han seg fra sin meditasjon. I tredje nattevakt gjennomgikk han den betingede tilblivelsen begge veier: *Når det ene eksisterer, oppstår det andre. Når det ene ikke eksisterer, oppstår heller ikke det andre. Når det ene tar slutt, tar det andre slutt. Det vil si: Uvitenhet former forestillinger, forestillingene former bevisstheten, bevisstheten former oppfatningen av en indre og ytre verden, oppfatningen av en indre og ytre verden former sanseprosessen, sanseprosessen former persepsjonen, persepsjonen former følelsene, følelsene former lengsler, lengsler former følelsesmessige involveringer, følelsesmessige involveringer former forventninger, forventninger former tilblivelse, tilblivelse fører til forfall og undergang, og dette skaper sorg og smerte. Slik oppstår all denne sorgen og smerten. Når uvitenheten tar fullstendig slutt, tar forestillingene slutt. Når forestillingene tar slutt, tar bevisstheten slutt. Når bevisstheten tar slutt, tar oppfatningen av en indre og ytre verden slutt. Når oppfatningen av en indre og ytre verden tar slutt, tar sanseprosessen slutt. Når sanseprosessen tar slutt, tar persepsjonen slutt. Når persepsjonen tar slutt, tar følelsene slutt. Når følelsene tar slutt, tar lengslene slutt. Når lengslene tar slutt, tar de følelsesmessige involveringene slutt. Når de følelsesmessige involveringene tar slutt, tar forventningene slutt. Når forventningene tar slutt, tar tilblivelsen slutt. Når tilblivelsen tar slutt, blir det slutt på forfall og undergang. Da blir det slutt på sorg og smerte.” Da Mesteren hadde forstått dette, utbrøt han: *Når sannheten blir tydelig for en brahman som mediterer iherdig, blir Måras > hær spredt for alle vinder, som når solens lys brer seg på himmelvelvingen.”

1.4 Samtalen med den overlegne brahmanen

Humhunkasutta Slik har jeg hørt det: En gang satt Mesteren under oppvåkningstreet i Uruvela, ved bredden av elven Nerafijara, og hadde nettopp nådd full oppvåkning. Mesteren ble sittende under treet i en uke og gledet seg over sinnets frigjøring. Da uken var omme, reiste han seg fra sin meditasjon. Da kom det en overlegen brahman bort til ham. Han snakket høflig med ham en stund og ble stående ved siden av ham. Så sa han: *Hva er det som kjennetegner en brahman, Gotama? Og hva er brahmanens gjøremål?" Da Mesteren hørte dette, utbrøt han: *En brahman som har fordrevet alt ondt i seg selv, som ikke er overlegen, men som har selvbeherskelse og som kan styre seg selv, som kjenner vedaene" og som har levd det opphøyde liv, kan med rette tale om Brahma? uten å ta munnen for full."

1.5 Samtalen med en brahman Brahmanasutta Slik har jeg hørt det: Slik har jeg hørt det: En gang satt Mesteren under Mucalinda* i Uruvela, ved bredden av elven Nerafijara. Han hadde nettopp nådd full oppvåkning, og han satt i en uke og gledet seg over sinnets frigjøring. Det kom noen voldsomme uværsskyer, til tross for at det ikke var regntid, og 1 sju dager blåste det kalde vinder og regnet styrtet ned. Da kom slangenenes konge, Mucalinda, ut fra hiet sitt, kveilet seg sju ganger rundt Mesteren og bredte det store nakkeskjoldet sitt ut over Mesteren, idet den sa: *Mesteren skal ikke bli plaget av kulde, varme, fluer, mygg eller vind!” Etter sju dager reiste Mesteren seg fra meditasjonen. Slangenenes konge, Mucalinda, så at himmelen var klar og skyfri igjen, så han kveilet seg løs fra Mesteren og tok skikkelse av en ung mann som sto foran Mesteren og hilste ham med håndflatene lagt mot hverandre. Da Mesteren så dette, utbrøt han: "Lykkelig lever den som er alene, som har hørt sannheten og ser den som den er! Han skader ikke noe levende vesen i verden, men føler velvilje for alle. Han er lykkelig fordi han har overvunnet alle lidenskaper for det som finnes i verden. Den som har overvunnet vrangforestillingen p? > om et jeg, han føler den høyeste lykke Da kom munkene Sāriputta, Moggallāna den store, Kassapa den store, Kaccāna den store, Koththika den store, Kappina den store, Cunda den store, Anuruddha, Revata og Nanda bort til Mesteren. Da Mesteren fikk øye på dem, sa han til de andre munkene: *Der kommer det brahmaner, munk, der kommer det brahmaner!” En munk som kom fra brahman-klassen, spurte:

*Hva er det som kjennetegner en brahman, Mester? Og hva er brahmanens gjøremål?” Da Mesteren hørte dette, utbrøt han: *De som fordriver alt ondt i seg selv og alltid vandrer i oppmerksomhet, som er våkne og har brutt sine lenker, de er brahmaner her i verden.”

1.6 Kassapa den store Mahākassapasutta Slik har jeg hørt det: En gang oppholdt Mesteren seg ved Ekornforingsplassen i Bambuslunden i Rājagaha. På den tiden lå Kassapa den store" syk i Pippali-grotten og hadde store smerter. Men etter en tid ble han bedre igjen. Han sto opp fra sykeleiet og bestemte seg for å gå inn til Rājagaha og motta matgaver". Fem hundre guddommer fikk det travelt med å bringe ham matgaver. Men Kassapa sa nei takk til disse gavene. Tidlig om morgenen kledde han på seg, tok kappe og bolle og gikk inn til byen for å motta matgaver. Han valgte å gå 1 de gatene der det bodde fattige vevere. Mesteren fikk se at Kassapa gikk i dette strøket for å motta matgaver, og utbrøt: "Den som ikke er avhengig av andre, som lever tilbaketrukket og ukjent for andre, som har selvkontroll og holder fast på essensen, som har utslettet negative tendenser i seg selv og fridd seg fra alle feil, han vil jeg kalle en brahman."

1.7 Samtalen med Ajakalåpaka Ajakalåpakasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Påva,* oppholdt han seg ved Ajakalåpaka-helligdommen, der yakkhaen"? Ajakalåpaka holdt til. En natt satt Mesteren ute i stummende mørke, og det falt noen regndråper. Da fikk yakkhaen Ajakalåpaka lyst til å skremme ham og sette en skikkelig støkk i ham. Han kom helt bort til Mesteren, laget noen skumle lyder og sa: *Her er din onde ånd, eneboer!" Da Mesteren hørte dette, utbrøt han: *En brahman som har nådd målet i alt han har bestemt seg for å oppnå, bryr seg ikke om onde ånder med alle deres skumle lyder."

1.8 Samtalen med Sangāmaiji Sangāmajisutta Slik har jeg hørt det: En gang var Mesteren i Sāvātthi"* og holdt til i Anāthapindikas park Jetalunden"". Ved den anledningen var munken Sangamaji var kommet til Savatthi for å treffe Mesteren, og da hans tidligere kone fikk høre dette, tok hun med seg barnet deres og gikk til Jetalunden. Akkurat da satt Sangāmaiji under et tre og meditere. Hans tidligere kone tok med seg barnet, gikk bort til ham og sa: *Du må forsørge meg og ungen din, munk!" Sangāmaiji svarte ikke, så hun gjentok: *Du må forsørge meg og ungen din, munk!" Sangāmaiji svarte ikke nå heller, så hun gjentok en gang til: *Du må forsørge meg og ungen din, munk!" Sangāmaiji var fortsatt taus. Da satte hans tidligere kone barnet ned ved siden av Sarigāmaiji og gikk, mens hun sa: *Det er sønnen din, munk. Du må forsørge ham!" Men Sangāmaiji verken så på barnet eller snakket til det. Da hans tidligere hustru så seg tilbake og oppdaget at Sangāmaiji verken så på barnet eller snakket til det, forsto hun at denne munken ikke hadde bruk for noen sønn, så hun vendte tilbake, tok barnet og gikk. Med sitt rene og overmenneskelige syn så Mesteren hvor upassende Sarigāmaijis tidligere hustru oppførte seg. Og han utbrøt: *Han ble ikke glad for at hun kom, og han ble ikke lei for at hun gikk. Sarngāmaiji er uten bindinger. En slik vil jeg kalle en brahman."

1.9 Samtalen med asketene Jatilasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Gayå,* holdt han til på Gayå-toppen. Mens han var der, snødde det, siden dette var på den kaldeste delen av året. Om natten var det mange asketer som badet i Gayå, og de øste vann over seg og ofret til ilden. *Dette gjør oss rene,” sa de. Da Mesteren så dette, utbrøt han: «Selv om det er mange som bader her, blir man ikke rensset av vannet. Men den som lever i sannhet og rett, han er ren, han er brahman.”

1.10 Samtalen med Bāhiya Bāhiyasutta Slik har jeg hørt det. En gang var Mesteren i Sāvatti og holdt til i Anāthapindikass park Jetalunden. På den tiden oppholdt Bāhiya Dāruciriyā seg i Suppāraka ved kysten. Folk der respekterte og hedret ham, og han fikk alt han trengte av kapper, mat, bolig og medisiner av dem. En dag da Bāhiya satt for seg selv, tenkte han som så: *Jeg er nok en arahant*, en av dem her i verden som vandrer arahantenes vei.” Men en tidligere avdød slektning av ham, som nå var blitt en ånd og som ville ham vel og hadde medfølelse med ham, forsto hva han tenkte på. Derfor gikk han bort til ham og sa: *Du er ikke en arahant, Bāhiya, og du vandrer ikke arahantenes vei. Den måten du praktiserer på, fører ikke til at du blir en arahant og heller ikke til at du vandrer arahantenes vei.” *Men hvem er det da her i verden som er arahanter eller vandrer arahantenes vei?” *T et land lenger mot nord er det en by som heter Sāvatti. Der bor det for tiden en arahant som har nådd fullkommen oppvåkning ved egen hjelp. Denne Mesteren er en arahant, Bāhiya, og han underviser andre i hvordan også de kan bli arahanter.” Bāhiya ble sterkt grepet av dette, og brøt opp fra Suppāraka med det samme. Han ga seg på vandring mot Sāvatti og ble ikke mer enn én natt på hvert sted underveis før han var framme i Anāthapindikass park Jetalunden. Da han kom dit, var det mange munkar som praktiserte gående meditasjon ute i parken. Bāhiya gikk bort til dem og spurte: *Hvor er Mesteren som er en arahant, han som har nådd fullkommen oppvåkning ved egen hjelp? Jeg vil gjerne treffe ham.” *Mesteren går matrunden inne i byen,” svarte munkene. Da skyndte Bāhiya seg ut av Jetalunden og inn i byen. Der fikk han se Mesteren som gikk matrunden. Han syntes Mesteren så tiltalende og tillitvekkende ut, han hadde et fredelig uttrykk som tydet på et fredelig sinnelag, som en tam, rolig og fredsommelig elefant. Bāhiya gikk bort til ham, bøyde seg dypt for ham og sa: *Gi meg undervisning, Mester. Forklar meg læren, slik at det kan være til glede og nytte for meg i lang tid.”

*Det passer dårlig nå som jeg går matrunden, Båhiya,” svarte Mesteren. *Det er ikke godt å vite hvor lenge verken du eller jeg kommer til å leve, Mester,” sa Båhiya. "Forklar det for meg nå, Mester!" Mesteren vegret seg igjen, men Båhiya insisterte på at livet var kort og han ville ha undervisning med det samme. Da han for tredje gang ba om undervisning, sa Mesteren: *Da skal du trene deg slik, Båhiya: Ta det du ser bare som det du ser, ta det du hører bare som det du hører, ta fantasibilder bare som fantasibilder og ta erkjennelse bare som erkjennelse. Slik skal du trene. Da forestiller du deg ikke noe subjekt, og når du ikke forestiller deg noe subjekt, forestiller du deg heller ikke noe objekt. Og når du ikke forestiller deg noe objekt, forestiller du deg heller ikke noe dennesidig eller noe hinsidig eller noe midt imellom disse. Det er dette som er slutten på det som gjør vondt.” Takket være Mesterens konsise undervisning ble Båhiyas sinn befridd for mentale forurensninger der og da. Da Mesteren hadde gitt Båhiya denne undervisningen, gikk han videre. Like etter at Mesteren hadde gått, ble Båhiya angrepet av en oksekalv og døde. Da Mesteren var ferdig med matrunden i Såvatthi, gikk han ut av byen sammen med mange munkers. Da fikk de se Båhiya ligge der død. Mesteren snudde seg mot munkene og sa: *Ta liket av Båhiya og legg det på en bære. Ta ham med dere og kremer ham. Etterpå kan dere bygge en stupa over ham. Det er en av deres medvandrere som her er død, munkers.” *Ja vel, Mester,” svarte munkene og gjorde som han hadde sagt. Etterpå gikk de tilbake til Mesteren og spurte: *Hva er Båhiyas skjebne, hvor er han nå, Mester?” *Båhiya var en vis mann, munkers. Han fulgte læren, og det var ikke noe bryderi for meg å forklare den for ham. Nå har Båhiya nådd full frihet, munkers.” Deretter forklarte han hva han mente med dette verset: *Der hvor verken vann eller jord, ild eller luft finnes, der skinner ingen stjerner og solen stråler ikke der, der lyser ikke månen og mørke finnes heller ikke der. Når en vismann, en brahman, ved egen innsikt har sett dette, blir han fri fra det som har form og fra det som ikke har form —

da blir han fri fra lykke og lidelse.”

2. Kapitlet med Mucalinda Mucalindavagga 2.1

Fortellingen om Mucalinda Mucalindasutta Slik har jeg hørt det: En gang satt Mesteren under Mucalinda i Uruvela, ved bredden av elven Nerafijara. Han hadde nettopp nådd full oppvåkning, og han satt i en uke og gledet seg over sinnets frigjøring. Det kom noen voldsomme uværsskyer, til tross for at det ikke var regntid, og i sju dager blåste det kalde vinder og regnet styrtet ned. Da kom slangenenes konge, Mucalinda, ut fra hiet sitt, kveilet seg sju ganger rundt Mesteren og bredte det store nakkeskjoldet sitt ut over Mesteren, idet den sa: *Mesteren skal ikke bli plaget av kulde, varme, fluer, mygg eller vind!” Etter sju dager reiste Mesteren seg fra meditasjonen. Slangenenes konge, Mucalinda, så at himmelen var klar og skyfri igjen, så han kveilet seg løs fra Mesteren og tok skikkelse av en ung mann som sto foran Mesteren og hilste ham med håndflatene lagt mot hverandre. Da Mesteren så dette, utbrøt han: "Lykkelig lever den som er alene, som har hørt sannheten og ser den som den er! Han skader ikke noe levende vesen i verden, men føler velvilje for alle. Han er lykkelig fordi han har overvunnet alle lidenskaper for det som finnes i verden. Den som har overvunnet vrangforestillingen om et jeg, han føler den høyeste lykke!”

2.2 Samtalen om konger Råjasutta Slik har jeg hørt det: En gang var Mesteren i Såvatthi og holdt til i Anāthapindikass park Jetalunden. En dag satt det mange munkar og snakket saman i forsamlingshallen etter at de hadde spist, og de sa til kvarandre: *Hvem av disse to kongene er rikast tro — kong Seniya Bimbisāra av Magadha eller kong Pasenadi av Kosala? Hvem av dem har størst rikdom, hvem av dem har flest skatter, hvem av dem har størst rike, hvem har de flotteste vognene, hvem har størst hær, hvem er mektigst og hvem av dem er den største?” Slik gikk praten mellom dem, men så ble de avbrutt. Mesteren hadde nemlig reist seg fra sin meditasjon da kvelden nærmet seg, og nå kom han inn i forsamlingshallen og satte seg på den plassen som sto klar for ham. Da han hadde satt seg, sa han: *Hva snakket dere om nå, munkar? Hvilken samtale var det jeg avbrøt?” Munkene fortalte ham hva de hadde snakket om. *Det sømmer seg ikke for dere å snakke om dette, munkar. Dere som er sønner av god familie har forlatt hjemmet og gått ut i heimløshet ut fra tillit. Når dere kommer saman, skal dere gjøre ett av to: Enten snakke om læren, eller opprettholde en edel taushet.” Deretter utbrøt han: "Lykken ved sanselige nytelser her i verden eller det som måtte finnes av himmelsk lykke, er ikke verd en brøkdel av lykken ved å la begjæret falle til ro.”

2.3 Om å skade andre Dandasutta Slik har jeg hørt det: En gang var Mesteren i Såvatthi og holdt til i Anāthapindikā's park Jetalunden. En morgen da Mesteren hadde tatt bollen sin og var på vei inn til Såvatthi for å få mat, fikk han se mange gutter med kjepper som plaget en slange på veien mellom Såvatthi og Jetalunden. Da Mesteren så dette, utbrøt han: * Alt som lever søker lykken på sitt vis. Men den som søker lykken for sin egen del og derved kommer til å skade andre — han finner ingen lykke senere. Alt som lever søker lykken på sitt vis. Men den som søker lykken for sin egen del og passer på å ikke skade andre — han finner også lykken senere.”“?

2.4 Respekt og heder Sakkårasutta Slik har jeg hørt det: En gang var Mesteren i Såvatthi og holdt til i Anāthapindikā's park Jetalunden. På den tiden var han berømt. Han var høyt respektert og hedret, og han mottok mange gaver i form av kapper, mat, bolig og medisiner. Munkefellesskapet var også høyt respektert og hedret og mottok mange gaver i form av kapper, mat, bolig og medisiner. Men omvandrende asketer som fulgte andre læretradisjoner var ikke så høyt respektert og hedret, og de mottok ikke så mange gaver i form av kapper, mat, bolig og medisiner. De andre asketene ble misunnelige og tålte ikke at Mesteren og munkefellesskapet mottok så mye respekt og heder. Når de møtte noen munk i landsbyen eller i skogen, skjelte de dem ut og overhøvlet dem med mange grove og krenkende ord. Munkene fortalte Mesteren om dette. Da han hørte det, utbrøt han: *Om du opplever sorg eller glede, i landsbyen eller ute i skogen, så ikke gi deg selv eller andre skylden. Du opplever sanseinntrykk på grunn av dine involveringer. Hvordan kan den som er uten involveringer, oppleve noen sanseinntrykk?”

2.5 Legmannen Upāsakasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Sāvatthi og holdt til i Anāthapindikā's park Jeta-lunden, kom en legmannstilhenger fra Icchāṅgala til byen i et eller annet ærend. Da han hadde gjort det han skulle, gikk han og besøkte Mesteren. Han hilste høflig på ham og satte seg ned hos ham. Da han hadde satt seg, sa Mesteren: *Det er lenge siden du har funnet anledning til å komme hit.* *Jeg har lenge hatt lyst til å besøke deg, Mester, men jeg har hatt det travelt og jeg har hatt mye å gjøre. Derfor har jeg ikke kunnet komme før.* Da Mesteren hørte dette, utbrøt han: *Den som har lært mye og som forstår læren, går ikke rundt og føler seg lykkelig. Se hvor plaget den er, som eier noe! Menneskene er bundet til hverandre.*"

2.6 Den gravide kvinnen Gabbhinishutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Såvatthi og holdt til i Anāthapindikā's park Jeta-lunden, ble kona til en omvandrende asket gravid, og fødselen nærmet seg. Hun sa til mannen sin: *Gå og få tak i noe olje, som jeg kan bruke under fødselen." *Men hvor skal jeg finne olje?" spurte han. Hun ba ham igjen om å få tak i olje, og han svarte på samme måte. Da ba hun ham om det for tredje gang. Ved et av varehusene til kong Pasenadi av Kosala ble det delt ut olje til asketer og brahmaner. Men de fikk bare det de kunne drikke på stedet, og de kunne ikke ta noe med seg. Den omvandrende asketen bestemte seg for å gå dit og drikke så mye han bare kunne, for på den måten å ta med seg olje hjem til sin kone. Dermed gikk han til kongens varehus. Der drakk han så mye olje at han verken klarte å spy noe ut igjen eller sende ut som avføring. Han var plaget av sterke smerter og ble liggende på marken og vri seg. Mesteren hadde stått opp, kledd på seg og tatt kappe og bolle, og kom gående inn i byen for å motta matgaver. Der fikk han se asketen ligge og vri seg i sterke smerter. Da han fikk vite hva som hadde foregått, utbrøt han: "Lykkelig den som ikke eier noe! De som har vunnet visdom, er uten eiendom. Se hvor plaget den er, som eier noe! Menneskene er bundet til hverandre."

2.7 Enebarnet Ekaputtasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Såvatthi og holdt til i Anāthapindikā's park Jetalunden, døde den eneste sønnen til en legmannstilhenger, en gutt som hans far hadde vært svært glad i. Så kom mange legmenn med vått hår og våte klær gående bort til Mesteren og satte seg ned hos ham. Mesteren spurte: *Hvorfor kommer dere her midt på dagen med vått hår og våte klær, mine herrer?" De svarte at de kom fra renselsesritualene etter at en av dem hadde mistet en sønn som han var svært glad i. Da Mesteren hørte dette, utbrøt han: *De som binder seg til nytelser av alt som er dem kjær, sliter seg ut i sorg og smerte, uansett om de er guder eller mennesker. De som slipper taket i det som er dem kjær, i utrettelig flid, dag som natt, de graver opp smertens røtter, det dødens lokkemiddel som er så vanskelig å gå forbi."

2.8 Fortellingen om Suppavåså Suppavåsåsutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Kundikåya," holdt han til i Kundadhånalunden. På den tiden hadde Suppavåså, datter av kongen av Koliya, gått gravid i sju år, og nå hadde hun fødselsveer på sjuende dagen. Selv om hun led av sterke, bitre og skarpe smerter, hadde hun tre tanker i hodet: *Den fullkomment oppvåkne Mesteren underviser i hvordan man kan bli kvitt slike smerter. Mesterens fellesskap av elever praktiserer slik det skal gjøres, og de lider ikke av slike smerter. Nibbana er fylt av lykke, og der finnes det ikke slike smerter." Hun henvendte seg til sin mann og sa: "Gå til Mesteren, kjære, bøy deg for hans føtter og spør om han har det bra, om han er frisk og sterk og om alt er i orden. Hils ham også fra meg og spør om det samme. Fortell ham også hvordan jeg har det, og fortell ham at jeg bare tenker på tre ting, nemlig at den fullkomment oppvåkne Mesteren underviser i hvordan man kan bli kvitt slike smerter, at Mesterens fellesskap av elever praktiserer slik det skal gjøres, og de lider ikke av slike smerter, og at nibbana er fylt av lykke, og der finnes det ikke slike smerter." *Det skal jeg gjøre," svarte han, og utførte alt hun hadde bedt ham om. Mesteren sa: *Måtte Suppavåså bli lykkelig, og måtte hun føde sitt barn uten at noen av dem kommer til skade!" Og med det samme Mesteren hadde sagt dette, nedkom Suppavåså med en sunn og frisk sønn, og hun var også selv sunn og frisk. *Ja vel, Mester," svarte mannen. Han takket Mesteren for disse ordene, reiste seg og tok avskjed med ham ved å gå medsols rundt ham. Så gikk han hjem. Der fikk han se at Suppavåså var nedkommet med en sunn og frisk sønn, og at hun også selv var sunn og frisk. Da tenkte han: *Det er vidunderlig, det er virkelig storartet å se hvor sterk og mektig Mesteren er, siden Suppavåså nedkom med en sunn og frisk sønn med det samme han hadde sagt dette, og at hun også selv er sunn og frisk!" Og han ble meget glad for dette. Han tilkalte en tjener og sa:

"Gå til Mesteren, bøy deg for hans føtter og fortell ham hva som har skjedd. Inviter ham deretter til å komme sammen med munkene og spise hos oss sju dager på rad." "Ja, vel," svarte mannen. Han gikk til Mesteren, bøyde seg for ham, hilste fra Suppavåsa Og sa: "Suppavåsa, datter av kongen av Koliya, gikk gravid i sju år. I sju dager hadde hun fødselsveer. Nå har hun nedkommet med en sunn og frisk sønn, og selv er hun også sunn og frisk. Nå vil hun invitere deg og munkene til å komme og spise hos henne sju dager på rad. Vær vennlig og ta imot denne invitasjonen, Mester!" Nå var det en annen legmann, en som spesielt støttet Moggallana den store, som hadde invitert Mesteren og munkene til et måltid. Mesteren snudde seg til Moggallana og sa: *Gå til denne legmannen og fortell hva som har skjedd med Suppavåsa, og si at vi kommer til å spise hos henne i sju dager. Etterpå kommer vi til deg, kan du si til ham." *Ja vel," svarte Moggallana og gikk og fortalte dette til legmannen. "Hvis du kan gi meg tre garantier, så er det greit," svarte mannen. "Garanter meg at jeg får beholde liv og eiendom, og garanter at jeg får beholde min overbevisning. Da kan dere gjerne gå og spise hos Suppavåsa de neste sju dagene." *Liv og eiendom kan jeg garantere," svarte Moggallana. "Men overbevisningen må du selv stå for." *Ja, hvis du kan garantere liv og eiendom for meg så lenge, så er det greit at dere spiser hos Suppavåsa i sju dager, og kommer til meg etterpå." Deretter gikk Moggallana til Mesteren og fortalte at det var i orden for denne legmannen at de spiste 1 sju dager hos Suppavåsa og kom til ham etterpå. Så gikk de alle til Suppavåsa. Hun serverte Mesteren og munkene egenhendig og forsynte dem med all slags god mat. Og etterpå lot hun barnet bøy seg i hilsen for Mesteren og alle munkene. Sårputta spurte det lille barnet: *Hvordan står det til med deg? Har du det bra? Er alt i orden?" *Hvordan kan jeg ha det bra? Hvordan kan alt være i orden, Sårputta, når jeg har bodd sju år i ei krukke med blod?" Da Suppavåsa så at sønnen hennes snakket med lærers general, ble hun meget glad og fornøyd. Mesteren så dette, og sa: *Vil du ha en slik sønn til, Suppavåsa?" *Jeg vil ha sju slike sønner til, Mester," svarte hun.

Da Mesteren hørte dette, utbrøt han: *Den som ikke øver oppmerksomhet, lar seg overvelde av sorg forkledd som glede, smerte forkledd som lykke og avsky forkledd som kjærighet.”

2.9 Samtalen med Visåkhå Visakhåsutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Savatthi, holdt han til i Migåras mors paviljong i Østparken.” Visåkhå, Migåras mor, drøftet en eller annen sak med kong Pasenadi av Kosala, men ble ferdig med denne saken tidligere enn forventet. Derfor gikk hun og besøkte Mesteren, selv om tiden for dette ikke var den rette. Mesteren sa: *Hvorfor kommer du og besøker meg på denne tiden av dagen, Visakha?” *Jeg drøftet en sak med kong Pasenadi, men ble tidlig ferdig, Mester.” Da Mesteren hørte dette, utbrøt han: *Det er alltid vondt å bli dominert av andre, det er alltid godt å ha kontrollen selv. Det kan være slitsomt å samarbeide, for det er vanskelig å unnsnippe forpliktelsene.”

2.10 Fortellingen om Bhaddiya Bhadddiyasutta Slik har jeg hørt det: En gang oppholdt Mesteren seg i mangolunden i Anupiya.”? På den tiden levde munken Bhaddiya, sønn av Kåligodhaa, ute i skogen. Han hold til under trær og i ensomme hytter, og han utbrøt ofte: *Å, lykke! Å, lykke!” Noen andre munkere fikk høre om dette, og de sa til hverandre: "Bhaddiya er nok misfornøyd med livet som munk. Nå lever han ute i skogen, under trær og i ensomme hytter. Men tidligere levde han i kongelig luksus, så det er nok det han minnes når han så ofte utbryter: *Å, lykke! Å, lykke!” De gikk til Mesteren og fortalte hva de hadde hørt om Bhaddiya, og at de trodde han var misfornøyd med livet som munk. Da ba Mesteren en av munkene om å hente Bhaddiya til ham. Munken gjorde som han var bedt om og gikk til Bhaddiya og sa: *Mesteren ber deg komme, min venn.” *Ja vel,” svarte Bhaddiya. Han gikk til Mesteren, og da han hadde satt seg ned sammen med ham, sa Mesteren: *Er det sant at du lever i skogen, under trær og i ensomme hytter, og at du ofte utbryter: Å, lykke! Å, lykke!” Bhaddiya?” *Ja, det er sant, Mester.” *Men hvorfor gjør du dette, Bhaddiya?” "Tidligere levde jeg i kongelig luksus, Mester. Jeg var beskyttet av vakter inne i palasset og utenfor palasset, jeg var beskyttet av vakter i byen og utenfor byen, og jeg var beskyttet av vakter i riket og utenfor riket. Men enda jeg var så godt beskyttet og passet på, var jeg redd og engstelig og levde i stadig frykt. Men nå lever jeg alene ute i skogen, under trær og i ensomme hytter, og jeg føler ikke noen frykt. Jeg er ikke redd for noe, men lever like fritt som dyrene i skogen. Det er derfor jeg ofte utbryter: *Å, lykke! Å, lykke!” Mester.” Da Mesteren hørte dette, utbrøt han: *Den som ikke har sinne i sitt indre, som har lagt bak seg alle tanker

om hva han skal bli eller ikke skal bli, han lever lykkelig og sorgløst og all frykt forlater ham. Ikke engang gudene innser dette.”

3. Kapitlet om Nanda Nandavagga 3.1 Om handlinger og konsekvenser Kammavipåkajasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Såvatthi og holdt til i Anāthapindikas park Jetalunden, satt det en munk i nærheten av ham med korslagte bein og med ryggen rak. Han led store smerter som en konsekvens av sine tidlige handlinger, men likevel satt han oppmerksomt og med klar forståelse uten å klage. Da Mesteren så og forsto dette, utbrøt han: *En munk som har lagt alle handlinger bak seg, som rister av seg det støvet han tidligere har samlet, som står fast uten å tenke på *'meg" eller mitt", han trenger ikke å si noe som helst.”

3.2 Fortellingen om Nanda Nandasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Såvatthi og holdt til i Anāthapindikas park Jetalunden, snakket munken Nanda, Mesterens bror, eller rettere sagt sønn av Mesterens tante, med mange andre munkers og sa: *Jeg trives ikke som munk, mine venner. Jeg holder ikke ut denne tilværelsen lenger, så nå vil jeg avslutte treningen og vende tilbake til livet som legmann igjen.” En av munkene gikk til Mesteren og fortalte dette. Mesteren sa: *Gå til Nanda og si at jeg ber ham komme.” Munken gjorde dette, og Nanda gikk bort til Mesteren. Han hilste høflig på ham og satte seg ned sammen med ham. Mesteren sa: *Er det sant som flere munkers sier, Nanda, at du ikke trives som munk, at du ikke holder ut denne tilværelsen lenger og at du nå vil avslutte treningen og vende tilbake til livet som legmann igjen?” *Ja, Mester.” *Men hva er grunnen til at du ikke trives som munk, at du ikke holder ut denne tilværelsen lenger og at du nå vil avslutte treningen og vende tilbake til livet som legmann igjen, Nanda?” *Da jeg forlot hjemmet, var det en strålende vakker sakya-pike som kom ut av huset sitt. Hun holdt på å gre håret sitt, så på meg og sa: 'Håper du snart kommer tilbake, min kjære!’ Det er derfor jeg ikke trives som munk. Det er derfor jeg ikke holder ut denne tilværelsen lenger, så nå vil jeg avslutte treningen og vende tilbake til livet som legmann igjen.” Da tok Mesteren Nanda i armen, og like raskt og lett som en sterk mann bøyer eller retter ut armen, forsvant de fra Jetalunden og kom til syne i de trettitre gudenes himmel. Akkurat da var fem hundre nymfer med vakre føtter opptatt med å betjene Sakka, gudenes konge. Mesteren snudde seg mot Nanda og sa: *Ser du disse fem hundre vakre nymfene, Nanda?” *Ja, Mester.” *Hvem mener du er vakrest, deiligst og mest sjarmerende, Nanda — den vakre sakya-piken eller disse fem hundre vakre nymfene?” *Denne sakya-piken ser ut som en skamfert apekatt med nesa og ørene kuttet av, om vi

sammenligner henne med disse fem hundre vakre nymfene, Mester. De lar seg overhodet ikke sammenligne! Det er klart at disse fem hundre nymfene er mye vakrere!” *Da kan du bare glede deg, Nanda. Jeg lover deg at du skal få disse fem hundre vakre nymfene.” *Hvis du lover meg disse fem hundre vakre nymfene, gleder jeg meg til å komme til himmelen, Mester!” Så tok Mesteren Nanda i armen, og like raskt og lett som en sterk mann bøyer eller retter ut armen, forsvant de fra de trettitre gudenes himmel og kom til syne i Jetalunden. Nå fikk flere munkar høre at Nanda, Mesterens bror og fetter, visstnok var munk for nymfenes skyld, og at Mesteren skulle ha lovet ham fem hundre vakre nymfer, og de begynte å kalle ham *leiesvenn” og ”tjener” — en som var munk bare for å oppnå en belønning. Nanda ble såret og lei seg over at kameratene hans kalte ham leiesvenn og tjener. Derfor trakk han seg tilbake i ensomhet og satte alle krefter inn, energisk og uten å nøle. Ikke lenge etter fullførte han den høyere trening, den som unge menn av god familie med rette forlater hjemmet og går ut i hjemløsheten for. Han innså selv og erkjente direkte: Nå oppstår det ikke noe nytt, treningsveien er vandret til ende, gjort er det som skulle gjøres og det er ikke noe mer som gjenstår. Og nå var Nanda blitt en arahant. Tidlig en morgen kom en guddom ned i Jetalunden og opplyste hele lunden med sin stråleglans. Guden hilste høflig på Mesteren og ble stående ved siden av ham. Så sa han: *Nanda, din bror og fetter, har utryddet alle negative tendenser i sinnet, Mester. Han har frigjort sitt sinn ved hjelp av visdom, og han ser og erkjenner virkeligheten som den er her og nå.” Da forsto Mesteren at Nanda hadde utryddet alle negative tendenser i sinnet, at han hadde frigjort sitt sinn ved hjelp av visdom, og han ser og erkjenner virkeligheten som den er her og nå. Utpå morgenen kom Nanda bort til Mesteren, hilste høflig på ham og satte seg ned hos ham. Så sa han: *Jeg vil gjerne løse deg fra ditt løfte om å gi meg fem hundre nymfer, Mester!” *Jeg har forstått at du har utryddet alle negative tendenser i sinnet, Nanda, at du har frigjort ditt sinn ved hjelp av visdom, og du ser og erkjenner virkeligheten som den er her og nå. Dessuten har en gud nettopp fortalt meg det. Så da regner jeg meg løst fra mitt løfte om å gi deg fem hundre nymfer.” Da Mesteren så og forsto dette, utbrøt han: *Den som har krysset sumpen

og trampet ned begjærets torner, som har knust alle
vrangforestillinger uten å bry seg om sorger og gleder — han vil jeg
kalle en munk.”

3.3 Fortellingen om Yasoja Yasojasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Såvatthi og holdt til i Anāthapindikā's park Jeta-lunden, kom munken Yasoja sammen med fem hundre andre munkere til byen for å treffe Mesteren. De nyankomne hilste på de munkene som allerede var der, og mens de ordnet soveplasser, kapper og boller, var det mye støy og spektakkel. Mesteren henvendte seg til Ānanda og spurte: *Hva er dette for spektakkel, Ānanda? Det høres jo ut som når en gjeng fiskere haler i land en storfangst!* *Det er munken Yasoja og fem hundre andre munkere som har kommet for å treffe deg, Mester. De hilser på de munkene som allerede er der, og mens de ordner soveplasser, kapper og boller, blir det mye støy og spektakkel.* *Gi dem beskjed om at jeg ber dem komme.* *Ja vel, Mester,* svarte Ānanda. Han gikk til munkene og sa: *Mesteren ber dere komme.* *Ja vel, min venn,* svarte de, og gikk bort til Mesteren. De hilste høflig på ham og satte seg ned sammen med ham. Mesteren sa: *Hva mener dere med å lage så mye støy og spektakkel, munkere? Det høres jo ut som når en gjeng fiskere haler i land en storfangst!* Yasoja svarte: *Disse fem hundre munkene har kommet sammen med meg for å treffe deg, Mester. Vi bare hilste på de munkene som var her fra før av, og mens vi ordnet soveplasser, kapper og boller, ble det mye støy og spektakkel.* *Dere kan gå, munkere, jeg viser dere bort. Dere skal ikke bo i nærheten av meg.* *Ja vel, Mester,* svarte munkene. Deretter reiste de seg og tok høflig avskjed med Mesteren ved å gå medsols rundt ham. De ryddet soveplassene sine, tok kapper og boller og vandret til vajjienas land. Da de kom dit, slo de seg ned ved bredden av elva Vaggumuda, der de bygde løvhytter som de bodde i under regntiden. Da regntiden var over, sa Yasoja til de andre munkene:

*Mesteren viste oss bort fordi han har omtanke for oss og vil oss vel, mine venner. La oss nå prøve å leve slik at Mesteren blir fornøyd med oss.” *Ja vel, min venn,” svarte de andre munkene. Så trakk de seg tilbake og trente hver for seg flittig, iherdig og målrettet, slik at de alle oppnådde den trefoldige kunnskap før regntiden var over. Da Mesteren hadde vært i Såvatthi så lenge han syntes det passet, ga han seg på vandring mot Vesali. Der slo han seg ned i huset med de spisse gavlene i Storskogen. Han forsto hvordan munkene ved bredden av Vaggumuda praktiserte, så han vendte seg mot Ananda” og sa: *Det er som om det lyser og skinner det borte ved bredden av Vaggumuda, Ananda. Det ser ut til å være et sted der det er bra å være. Send et bud til munkene der borte og si at Mesteren ber dem komme, at Mesteren vil treffe dem.” *Ja vel, Mester,” svarte Ananda. Han gikk bort til en av munkene og sa: *Gå til munkene ved bredden av Vaggumuda og si at Mesteren ber dem komme, at Mesteren vil treffe dem.” *Ja vel, min venn,” svarte munken, og så raskt som en kraftig mann bøyer eller retter ut armen, forsvant han fra huset med de spisse gavlene i Storskogen og kom til syne foran de munkene som holdt til ved bredden av Vaggumuda. Han sa: * Mesteren ber dere komme.” *Ja vel, min venn,” svarte munkene, og så raskt som en kraftig mann bøyer eller retter ut armen, forsvant de fra bredden av Vaggumuda og kom til syne foran Mesteren i huset med de spisse gavlene i Storskogen. Akkurat da satt Mesteren i stille meditasjon. Munkene lurte litt på hvilken tilstand han befant seg i, men så forsto de at han satt i stille meditasjon. Dermed satte de seg alle ned og praktiserte stille meditasjon, de også. Da det begynte å bli ut på natta, og første nattevakt var over, la Ananda kappen over skulderen, bøyde seg for Mesteren og sa: *Det blir ut på natta, Mester, og første nattevakt er over. De munkene som har kommet for å treffe deg, har sittet lenge. Vil du ikke hilse dem velkommen?” Mesteren bare satt der taus. Tida gikk, og andre nattevakt var til ende. Da la Ananda kappen over skulderen, bøyde seg for Mesteren og sa: "Tida går, og andre nattevakt er til ende, Mester. De munkene som har kommet for å treffe deg, har sittet lenge. Vil du ikke hilse dem velkommen?”

Mesteren bare satt der taus. Så var tredje nattevakt til ende, og morgenen grydde. Da la Ånanda kappen over skulderen, bøyde seg for Mesteren og sa: "Tredje nattevakt er til ende, Mester, og nå gryr det av morgen. De munkene som har kommet for å treffe deg, har sittet lenge. Vil du ikke hilse dem velkommen?" Mesteren kom ut av sin meditasjon og sa: *Hadde du visst hvordan det var, ville du ikke ha spurt om dette, Ananda. Både jeg og alle disse fem hundre munkene har sittet i stille meditasjon." Da Mesteren så og forsto dette, utbrøt han: *En munk som har overvunnet begjærets torner, skjellsord, tortur og fengsling, står stille og urørlig som fjellet selv og bryr seg ikke om sorger eller gleder."

3.4 Om Såriputta Såriputtasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Såvatthi og holdt til i Anāthapindikā's park Jetalunden, satt Såriputta" i nærheten av Mesteren med korslagte bein. Han holdt kroppen rak og hadde oppmerksomheten festet framfor seg. Da Mesteren så og forsto dette, utbrøt han: "Som den massive fjelltoppen er urokkelig, solid fundert, er også munken urokkelig når han blir kvitt illusjonene."

3.5 Om Moggallāna den store Mahāmoggallānasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Sāvattṭhi og holdt til i Anāthapindikas park Jetalunden, satt Moggallāna den store?" i nærheten av Mesteren med korslagte bein. Han holdt kroppen rak og hadde oppmerksomheten festet framfor seg. Da Mesteren så og forsto dette, utbrøt han: *En munk som har sin oppmerksomhet rettet mot kroppen, og som alltid er konsentrert, som har kontroll over de seks sansene, kan oppnå Nibbana."

3.6 Fortellingen om Pilindavaccha Pilindavacchasutta Slik har jeg hørt det: En gang oppholdt Mesteren seg ved Ekornforingsplassen i Bambuslunden i Råjagaha. På den tiden pleide munken Pilindavaccha å kalle andre munker for lakeier. Da gikk mange munker til Mesteren, hilste høflig på ham og satte seg. Så fortalte de ham at Pilindavaccha pleide å kalle andre munker for lakeier. Mesteren vendte seg til en munk og sa: *Gå og si til Pilindavaccha at Mesteren ber ham komme.” *Ja vel, Mester,” svarte munken. Han gikk til Pilindavaccha og sa: *Mesteren ber deg komme.” *Ja vel, min venn,” svarte Pilindavaccha. Han gikk til Mesteren, hilste høflig på ham og satte seg ned. Mesteren sa: "Er det sant at du pleier å kalle andre munker for lakeier, Pilindavaccha?” *Ja, Mester.” Mesteren kastet et blikk på Pilindavacchas tidligere liv og sa: *Tkke bli fornærmet fordi Pilindavaccha kaller dere for lakeier, munker. Han mener ikke noe vondt med det. I fem hundre liv på rad har Pilindavaccha vært født som brahman, så han har bare blitt vant til å kalle andre for lakeier. Det er derfor han fortsatt gjør det.” Da Mesteren så og forsto dette, utbrøt han: *Den som ikke har noen arroganse i sitt indre, som er fri fra innbilninger, begjær, egoisme og lengsler, som har fordrevet sitt sinne og funnet fullkommen ro, han er filosof, han er munk.”

3.7 Sakkas gave Sakkudānasutta Slik har jeg hørt det: En gang oppholdt Mesteren seg ved Ekornföringsplassen i Bambuslunden i Rājagaha. På den tiden bodde Kassapa den store i Pippali-grotten, og han hadde sittet en uke i meditasjon. Etter at han var ferdig med å meditere, reiste han seg og tenkte det kunne være på tide å gå til byen og motta matgaver. Fem hundre guddommer tok ivrig fatt på å samle matgaver til Kassapa. Men han avviste dem, tok kappe og bolle og gikk til byen for å motta matgaver. Sakka, gudenes konge, ville gjerne gi Kassapa en matgave, så han tok skikkelse som en vever som satte opp renningen, mens asuradatteren?" Suja nøstet opp tråd på skyttelen. Så nærmet Kassapa seg med matbollen sin. Sakka fikk se ham, så han gikk ut for å møte ham. Han tok bollen og gikk inn og fylte den med et overdådig måltid med alle slags utsøkte retter. Så gikk han ut igjen og ga den til Kassapa. Kassapa lurte på hvem dette kunne være som utrettet slike undre. Men så forsto han at det var Sakka, gudenes konge. Så han sa: *Jaså, er det du som har gjort dette, Kosiya?"! Ikke gjør det flere ganger!" *Men jeg trenger jo også å samle gode fortjenester, Kassapa. Jeg må også gjøre gode gjerninger!" Så bøyde Sakka seg for Kassapa, tok avskjed med ham ved å gå medsols rundt ham og steg så til værs mens han tre ganger uttalte: *Dette er en god gave, dette er den beste av gaver, og det er godt å gi gaver til Kassapa!" Med sin overmenneskelige hørsel hørte Mesteren hva Sakka sa, og da han så og forsto dette, utbrøt han: «Selv gudene misunner en munk som lever av matgaver, som er selvhjulpen og ikke avhengig av andre og som alltid har sinnsro og oppmerksomhet."

3.8 Feilaktig holdning til å gå matrunden Pindapåtikasutta
Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Såvatthi og holdt til i Anāthapindikas park Jetalunden, satt mange munk og snakket sammen i kareitrepaviljongen etter at de hadde kommet tilbake fra matrunden og etter at de hadde spist. Og praten gikk slik: *En munk som går matrunden, får av og til oppleve tiltalende synsinntrykk, tiltalende lyder, tiltalende dufter, tiltalende smaker og tiltalende berøringer. En munk som går matrunden, blir hedret, respektert, sett opp til og tilbedt mens han går og mottar matgaver. Kom igjen, mine venner, så går vi matrunden! Da kan også vi fra tid til annen oppleve tiltalende synsinntrykk, tiltalende lyder, tiltalende dufter, tiltalende smaker og tiltalende berøringer. Da blir også vi hedret, respektert, sett opp til og tilbedt mens vi går og mottar matgaver!” Men så ble de avbrutt, for kvelden kom og Mesteren reiste seg fra sin meditasjon. Han gikk bort til paviljongen og satte seg på den plassen som var gjort klar for ham. Så sa han: *Hva snakket dere om nå, munk? Hvilken samtale var det jeg avbrøt?” Munkene fortalte ham hva de hadde snakket om. *Men så kom du og avbrøt oss, Mester.” *Det sømmer seg ikke for dere som er sønner av god familie, som har forlatt hjemmet ut fra overbevisning og gått ut i hjemløsheten, å snakke på den måten, munk. Når dere sitter sammen, har dere to valg: enten samtale om læren eller opprettholde edel taushet.” Da Mesteren så og forsto dette, utbrøt han: "Selv gudene misunner en munk som lever av matgaver, som er selvhjulpen og ikke avhengig av andre, hvis han ikke blir avhengig av lovprisninger.”

3.9 Samtale om yrker Sippasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Såvatthi og holdt til i Anāthapindikas park Jetalunden, satt mange munkar og snakket sammen i den runde paviljongen etter at de hadde kommet tilbake fra matrunden og etter at de hadde spist. Og praten gikk slik: *Hvem er det som kjenner yrket sitt? Hvem er fagutlært i yrket sitt? Hvilket yrke er det beste?” Til dette var det noen som sa at det beste var å jobbe med elefanter. Andre sa det var best å jobbe med hester. Noen sa det var best å være vognstyrer. Andre sa det var best å være bueskytter. Noen sa det var best å være soldat med sverd. Andre sa det var best å være seglforvalter. Noen sa det var best å være regnskapsfører. Andre sa det var best å være matematiker. Noen sa det var best å være skriver. Andre sa det var best å være poet. Noen mente det var best å studere naturen. Andre sa det var best å være statsviter. Slik gikk samtalen dem imellom. Men så ble de avbrutt, for kvelden kom og Mesteren reiste seg fra sin meditasjon. Han gikk bort til paviljongen og satte seg på den plassen som var gjort klar for ham. Så sa han: *Hva snakket dere om nå, munkar? Hvilken samtale var det jeg avbrøt?” Munkene fortalte ham hva de hadde snakket om. *Men så kom du og avbrøt oss, Mester.” *Det sømmer seg ikke for dere som er sønner av god familie, som har forlatt hjemmet ut fra overbevisning og gått ut i hjemløsheten, å snakke på den måten, munkar. Når dere sitter sammen, har dere to valg: enten samtale om læren eller opprettholde edel taushet.” Da Mesteren så og forsto dette, utbrøt han: *En som ikke lever av noe yrke, som har lite å dra på, men som retter sitt blikk mot målet, som alltid har styring på sine sanser og ferdes i frihet, som ikke har noe hjem, som verken er egoistisk eller kravfull som har lagt bort all stolthet og vandrer alene, han er en virkelig munk.”

3.10 Verden Lokasutta Slik har jeg hørt det: En gang satt Mesteren under Mucalinda i Uruvela, ved bredden av elven Nerafijara. Han hadde nettopp nådd full oppvåkning, og han satt i en uke og gledet seg over sinnets frigjøring. Da uken var omme, reiste han seg fra meditasjonen og så ut over verden med våkent blikk. Han så hvordan mange var plaget av sorger, og at mange brant som i feber av begjær, hat og uvitenhet. Da Mesteren så og forsto dette, utbrøt han: *Denne verden er plaget av sorger, og mange klager når sykdom rammer dem. Uansett hva man innbiller seg, så vil det med tiden endre seg. Verden er i stadig utvikling og forandring og mange domineres av lengsler og setter pris på forandringer. Men det man setter pris på, skaper også frykt, og denne frykten skaper sorg og smerte. Denne treningen går ut på å slippe tak i lengselen etter forandringer. Jeg vil hevde at alle brahmaner og filosofer som sier lengslene har frigjort dem fra lengsler, slett ikke er blitt fri fra lengsler. Men brahmaner og filosofer som sier de har blitt fri fra lengsler ved å slippe taket i alle lengsler, de har virkelig blitt fri fra lengsler. Disse sorgene oppstår som følge av involveringer, og slipper man taket i alle involveringer, har man heller ingen sorger. Se på denne verden! Mange vesener er så dominert av uvitenhet at de binder seg til andre vesener. Men alle lengsler og all tilblivelse er forgiengelig. Den som ser tingene som de er, med fullkommen visdom, frir seg fra lengsler etter å skape og ødelegge. Når han har fridd seg fra alt begjær,

finner han indre fred etter at alt begjær er utslettet. Det blir ingen ny tilværelse for en munk som slik har funnet indre fred, og blitt fri fra alle involveringer. Mara er slått! Han har vunnet kampen! Han er fri fra alle lengsler.”

4. Kapitlet med Meghiya Meghiyavagga 4.1 Fortellingen om Meghiya Meghiyasutta Slik har jeg hørt det: En gang var Mesteren på Cålikå-åsen i Cålika?" og munken Meghiya var Mesterens oppasser. En dag gikk Meghiya bort til Mesteren og sa: *Jeg vil gjerne gå til landsbyen Jantu og motta matgaver." *Gjør som du vil, Meghiya." Da morgenen kom, kledde Meghiya på seg, tok bolle og kappe og gikk til landsbyen Jantu for å motta matgaver. Da han hadde gått matrunden og spist, gikk han til bredden av elven Kimikåla og praktiserte gående meditasjon. Der fikk han se en vakker og tiltalende mangolund, og han tenkte: *Denne mangolunden er vakker og tiltalende. Her må det være bra å meditere. Hvis Mesteren gir meg lov til det, vil jeg gå hit etterpå og meditere." Så gikk han tilbake til Mesteren, hilste høflig på ham og sa: *Jeg fikk øye på en vakker mangolund, Mester, og hvis du tillater det, vil jeg gå dit og meditere." "Vent litt, Meghiya, for ellers blir jeg alene her inntil det kommer en annen munk." Meghiya spurte igjen om å få gå, og fikk samme svar. Da han spurte om det samme for tredje gang, svarte Mesteren: *Hvordan kan jeg vel ha noen innvendinger mot at du ønsker å meditere, Meghiya? Gjør som du vil." Meghiya tok avskjed med Mesteren ved å gå medsols rundt ham. Deretter gikk han til mangolunden og satte seg under et tre. Men mens han satt og mediterte, ble han stadig plaget av negative tanker om sanselighet, om ondskap og om vold. Da tenkte han: *Det er virkelig rart! Enda jeg forlot hjemmet og gikk ut i hjemløshet ut fra overbevisning, blir jeg likevel stadig plaget av negative tanker om sanselighet, ondskap og vold!" Da kvelden kom, reiste han seg fra sin meditasjon og gikk tilbake til Mesteren, hilste høflig

på ham og satte seg ned. Så fortalte han hvordan meditasjonen hadde gått, og han avsluttet slik: *Det er virkelig rart, Mester! Enda jeg forlot hjemmet og gikk ut i hjemløshet ut fra overbevisning, ble jeg likevel stadig plaget av negative tanker om sanselighet, ondskap og vold!” *Selv om sinnets frigjøring ennå ikke er modnet, er det fem andre ting som kan komme til modning, Meghiya. Og hvilke fem er det? En munk kan være en god venn, en god kamerat og en god medvandrer, Meghiya. Dette er den første av de tingene som kan komme til modning selv om sinnets frigjøring ennå ikke er modnet. Videre kan en munk ha god moral, Meghiya. Han kan følge reglene i treningsdisiplinen, ikke gå ut over sitt rette område, se farer ved selv den minste overtredelse, påta seg treningsreglene og følge dem. Dette er den andre av de tingene som kan komme til modning selv om sinnets frigjøring ennå ikke er modnet. Videre kan en munk tale lett og uanstrengt om slikt som bidrar til hardtrening, til at sinnet blir åpnet, til at man virkelig vender seg bort, til at man slipper taket i lidenskaper og som fører til avslutning, fred, innsikt, oppvåkning og nibbana — det vil si at han kan tale om å ha få behov, om å være tilfreds, om å leve alene og ikke ønske seg selskap, om iherdig innsats, om moral, om konsentrasjon, visdom, frigjøring og den kunnskapen som fører til at man realiserer frigjøringen. Slike ting kan han tale lett og uanstrengt om, Meghiya. Dette er den tredje av de tingene som kan komme til modning selv om sinnets frigjøring ennå ikke er modnet. Videre setter munken kreftene inn på å fordrive usunne fenomener og framelske sunne fenomener. Han er sterk og utholdende og gir ikke opp å arbeide for å framelske det som er sunt. Dette er den fjerde av de tingene som kan komme til modning selv om sinnets frigjøring ennå ikke er modnet. Videre kan en munk ha innsikt i tilblivelse og undergang, og han kan ha dyp innsikt i hvordan man gjør fullstendig slutt på lidelsen. Dette er den femte av de tingene som kan komme til modning selv om sinnets frigjøring ennå ikke er modnet, Meghiya, og dette er dermed de fem tingene som kan komme til modning selv om sinnets frigjøring ennå ikke er modnet. Man kan forvente at en munk som er en god venn, en god kamerat og en god medvandrer, også utvikler god moral, Meghiya. Han kan følge reglene i treningsdisiplinen, ikke gå ut over sitt rette område, se farer ved selv den minste overtredelse, påta seg treningsreglene og følge dem. Man kan forvente at en munk som er en god venn, en

god kamerat og en god medvandrer, kan tale lett og uanstrengt om slikt som bidrar til hardtrenoing, til at sinnet blir åpnet, til at man virkelig vender seg bort, til at man slipper taket i lidenskaper og som fører til avslutning, fred,

innsikt, oppvåkning og nibbana — det vil si at han kan tale om å ha få behov, om å være tilfreds, om å leve alene og ikke ønske seg selskap, om iherdig innsats, om moral, om konsentrasjon, visdom, frigjøring og den kunnskapen som fører til at man realiserer frigjøringen. Slike ting kan han tale lett og uanstrengt om, Meghiya. Man kan forvente at en munk som er en god venn, en god kamerat og en god medvandrer, setter kreftene inn på å fordrive usunne fenomener og framelske sunne fenomener. Han er sterk og utholdende og gir ikke opp å arbeide for å framelske det som er sunt. Man kan forvente at en munk som er en god venn, en god kamerat og en god medvandrer, utvikler innsikt i tilblivelse og undergang, og at han kan oppnå dyp innsikt i hvordan man gjør fullstendig slutt på lidelsen. En munk som har utviklet disse fem tingene og befestet dem, kan videre utvikle fire andre ting: Han betrakter det som er urent for å bli kvitt lidenskapelig begjær, han utvikler vennlighet for å bli kvitt motvilje, han utvikler oppmerksomhet på pusten for å avskjære tankevirksomheten og han utvikler betraktning av forgjengelighet for å kvitte seg med vrangforestillinger om at jeg er”. Den som betrakter forgjengelighet, vil nemlig oppdage at han ikke har full kontroll med det som skjer, Meghiya, og den som oppdager at han ikke har full kontroll med det som skjer, kvitter seg med vrangforestillinger om at jeg er”. Der og da opplever han nibbana.” Da Mesteren så og forsto dette, utbrøt han: "Selv små og subtile tanker som oppstår, kan pirre og oppildne sinnet. Den som ikke oppdager disse tankene, løper hit og dit med sinnet i flammer. Den som oppdager disse tankene, temmer dem med flid og oppmerksomhet. Den oppvåknete kvitter seg helt med denne feberen 1 sinnet.”

4.2 De arrogante munkene Uddhatasutta Slik har jeg hørt det: En gang var Mesteren i Kusinâra, > " der han holdt til i Upavattane, mallaenes sal-skog. Like i nærheten av Mesteren bodde det mange munkar i små hytter i skogen. Disse munkene var arrogante og støyende, og praten gikk ustanselig på dem. De praktiserte ikke oppmerksomhet, de hadde ikke noen klar forståelse, de var ukonsentrerte slik at sinnet deres flakket fra det ene til det andre, og de hadde ikke noen kontroll over sansene sine. Da Mesteren så og forsto dette, utbrøt han: *Den som ikke har styring med kroppen sin og som lar seg ødelegge av vrangforestillinger, han kommer i Måras makt. Derfor bør man vokte sitt sinn og ferdes i gode tanker, verdsette gode holdninger og forstå tilblivelse og undergang. En munk som overvinner sløvheter og tregheit, skal overvinne alt som er vondt."

4.3 Gjeteren Gopālakasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var på vandring i Kosala sammen med en stor flokk munk, gikk han bort fra veien og satte seg ned på en sitteplass som ble gjort klar for ham under et tre. Da gikk en gjeter bort til Mesteren. Han hilste høflig på ham og satte seg ned. Deretter instruerte, gledet, inspirerte og oppmuntret Mesteren ham med ord om læren. Da Mesteren var ferdig med sin undervisning, sa gjeteren: *Vær så vennlig å ta med deg munkene og kom og spis hos meg i morgen, Mester.” Mesteren samtykket i taushet. Da gjeteren så at Mesteren samtykket, reiste han seg, tok avskjed ved å gå medsols rundt Mesteren, og gikk så sin vei. Da natten var omme, satte gjeteren fram tykk risgrøt og smør i huset sitt og sendte bud til Mesteren: *Nå er maten klar, Mester.” Mesteren kledde på seg, tok bolle og kappe og gikk til gjeterens hus sammen med de andre munkene. Da han kom fram, satte han seg på den plassen som var gjort klar for ham, og gjeteren serverte egenhendig risgrøt og smør til Mesteren og munkene. Da Mesteren hadde spist og vasket hendene og bollen, satte gjeteren seg på en lavere plass, og Mesteren instruerte, gledet, inspirerte og oppmuntret ham med ord om læren. Deretter reiste han seg og gikk. Ikke lenge etter at Mesteren hadde gått, ble gjeteren drept av en annen mann i utkanten av landsbyen. Da var det flere munk som gikk til Mesteren, hilste høflig på ham og satte seg ned, og fortalte at den gjeteren de nylig hadde spist hos, var blitt drept. Da Mesteren så og forsto dette, utbrøt han: *Et uordnet sinn gjør deg større skade enn fiender gjør mot hverandre — enn uvenner gjør mot hverandre.”> '

4.4 De to yakkhaene Yakkhapaharasutta Slik har jeg hørt det: En gang oppholdt Mesteren seg ved Ekornföringsplassen i Bambuslunden i Råjagaha. På den tiden holdt Såriputta og Moggallåna den store til i Duegrotten. En månelys natt satt Såriputta ute og mediterte etter at han hadde fått raket hodet sitt. To yakkhaer, som var gode venner, kom forbi. De kom fra nord og var på vei sørover i ett eller annet ærend. De fikk øye på Såriputta som satt der i månelysen og mediterte med nyraket hode. *Jeg fikk lyst til å gi den munken et skikkelig slag i skallen,” sa den ene yakkhaen til den andre. *Nei, ikke gjør ham noe,” svarte den andre. "Det er en mektig munk med sterke krefter.” Den første yakkhaen gjentok at han ville gi munken et skikkelig slag i skallen, og den andre yakkhaen gjentok advarselen. Det samme gjentok seg en gang til. Den andre yakkhaen ville ikke høre på kameraten sin, så han ga Såriputta et skikkelig slag i skallen, et slag som kunne ha felt en elefant eller kløvd berget i to. Men i samme øyeblikk skrek yakkhaen: *Jeg brenner! Jeg brenner!” Og han styrtet rett ned i helvete. Moggallåna hadde overmenneskelige synsevner, så han så hva som skjedde. Han gikk bort til Såriputta og spurte: *Hvordan står det til? Har du det bra? Du har vel ikke vondt noe sted?” *Det står bra til. Jeg har det bra. Men jeg har litt vondt i hodet.” *Det er virkelig fantastisk hvor sterk du er, Såriputta. For et øyeblikk siden var det en yakkha som ga deg et slag i skallen, og det slaget var så kraftig at det kunne ha felt en elefant eller kløvd berget i to! Og likevel sier du at det står bra til, at du har det bra og bare har litt vondt i hodet!” *Det er virkelig fantastisk at du har slike evner at du kunne se disse yakkhaene, Moggallåna! Selv kan jeg ikke se det ynkeligste minispøkelse engang!” Med sin rene og overmenneskelige hørsel hørte Mesteren hva de snakket om, og da han

forsto hva som hadde hendt, utbrøt han: *Den som har et klippefast sinn som ikke rokkes av noe, som ikke beveges av begjær eller rystes av hjertets skjelving — hvordan skulle vonde ting skje én med så velutviklet styrke?”

4.5 Fortellingen om elefanten Någasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Kosambi, holdt han til i Ghositalunden. >” Han ble forstyrret av munkar, nonner, legmenn og legkvinner, konger, ministre, og av sektledere og deres elever. Dette plaget ham, og han hadde det ikke så bra. Han reflekterte over dette og bestemte seg for å trekke seg tilbake fra mengden og leve alene. Da morgenen kom, kledde Mesteren på seg, tok bolle og kappe og gikk inn til Kosambi for å motta matgaver. Da han hadde spist og var kommet tilbake fra matrunden, ryddet han soveplassen sin, tok bolle og kappe og ga seg på vei til landsbyen Pålileyya, uten å si noe til munkene og uten å ta med seg noen andre. Etter en tids vandring kom han fram til Pålileyya, der han slo seg ned under et saltre i en vernet skogslund. En stor hannelefant følte seg forstyrret av hunnelefanter, halv voksne elefanter og elefantunger. Han måtte nøye seg med å spise grasstubber som sto igjen etter dem, vannet var fullt av søle når han ville drikke, og når han skulle krysse elvene, ble han stadig skubbet og dyttet av hunnelefantene. Dette plaget ham slik at han ikke hadde det så bra. Han reflekterte over dette, og bestemte seg til å trekke seg tilbake fra flokken og leve alene. Dermed forlot han flokken og kom til den vernede skogslunden ved landsbyen Pålileyya, der han gikk bort til det treet som Mesteren bodde under. Der passet han på å holde Mesterens sitteplass fri for gras, og han kom med vann i snabelen sin og ga det til Mesteren så han kunne drikke. Mens Mesteren satt der alene, tenkte han som så: "Tidligere ble jeg forstyrret av munkar, nonner, legmenn og legkvinner, konger, ministre, og av sektledere og deres elever. Dette plaget meg, og jeg hadde det ikke så bra. Nå lever jeg uten å bli forstyrret av munkar, nonner, legmenn og legkvinner, konger, ministre, og av sektledere og deres elever. Jeg lever lykkelig uten å bli forstyrret." På samme måte tenkte elefanten: "Tidligere ble jeg forstyrret av hunnelefanter, halv voksne elefanter og elefantunger. Jeg måtte nøye meg med å spise grasstubber som sto igjen etter dem, vannet var fullt av søle når jeg ville drikke, og når jeg skulle krysse elvene, ble jeg stadig skubbet og dyttet av hunnelefantene.

Dette plaget meg, og jeg hadde det ikke så bra. Nå lever jeg uten å bli forstyrret av hunnelefanter, halvvoksne elefanter og elefantunger. Jeg trenger ikke å nøye meg med å spise grasstubber som sto igjen etter dem, vannet er rent og uten søle når jeg ville drikke, og når jeg krysser elvene, blir jeg ikke skubbet og dyttet av hunnelefantene. Jeg lever lykkelig uten å bli forstyrret.” Da Mesteren betraktet sin egen ensomme tilværelse og samtidig forsto hva elefanten tenkte, utbrøt han: *Vismannen er av samme sinn som elefanten med de store støttennene. Begge trives alene.”

4.6 Bhåradvåja med almissebollen Pindolasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Såvatthi og holdt til i Anåthapindikas park Jetalunden, satt munken Bhåradvåja med almissebollen like i nærheten av ham med kroppen rak og beina i kors. Han var en skogsmunk som bare levde av de matgavene han fikk i bollen sin. Han hadde tre kapper som var sydd sammen av kasserte filler. Han var en kravløs og tilfreds eneboer som holdt seg for seg selv, som trente flittig og iherdig for å utvikle sitt sinn til det høyeste. Da Mesteren så dette, utbrøt han: *Å verken klandre eller skade noen, å følge reglene i treningsdisiplinen, vise måtehold med mat, sitte og ligge alene, og utvikle sitt sinn til det høyeste — det er de oppvåknedes lære.”

4.7 Sāriputta Sāriputtasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Sāvātthi og holdt til i Anāthapindikā's park Jeta-lunden, satt munken Sāriputta like i nærheten av ham med kroppen rak og beina i kors. Han var en skogsmunk som bare levde av de matgavene han fikk i bollen sin. Han hadde tre kapper som var sydd sammen av kasserte filler. Han var en kravløs og tilfreds eneboer som holdt seg for seg selv, som trente flittig og iherdig for å utvikle sitt sinn til det høyeste. Da Mesteren så dette, utbrøt han: *Den som utvikler sitt sinn til det høyeste, den som trener iherdig i taushet, som alltid er fredelig og oppmerksom, vil ikke oppleve noen sorger.”

4.8 Sundarisutta Fortellingen om Sundari Slik har jeg hørt det: En gang var Mesteren i Såvatthi og holdt til i Anāthapindikass park Jetalunden. På den tiden var han berømt. Han var høyt respektert og hedret, og han mottok mange gaver i form av kapper, mat, bolig og medisiner. Munkefellesskapet var også høyt respektert og hedret og mottok mange gaver i form av kapper, mat, bolig og medisiner. Men omvandrende asketer som fulgte andre læretradisjoner var ikke så høyt respekterte og hedret, og de mottok ikke så mange gaver i form av kapper, mat, bolig og medisiner. De andre asketene ble misunnelige og tålte ikke at Mesteren og munkefellesskapet mottok så mye respekt og heder. De gikk bort til en kvinnelig asket ved navn Sundari og sa: *Vil du gjøre noe som er godt for slekten din, søster?" *Hva skal jeg gjøre, brødre? Hva er det jeg kan gjøre? Jeg vier livet mitt til slektens beste!" *Da skal du gå ofte til Jetalunden, søster." *Det skal jeg gjøre!" sa Sundari til de asketene som fulgte andre læretradisjoner, og hun begynte å gå ofte til Jetalunden. Da disse asketene så at mange hadde lagt merke til at hun ofte gikk til Jetalunden, drepte de henne og slengte liket i ei grøft der i Jetalunden. Så gikk de til kong Pasenadi av Kosala og sa: *Vi kan ikke finne den kvinnelige asketen Sundari, herre konge!" *Hvor tror dere hun kan være, mine herrer?" *T Jetalunden, herre konge." «Så let etter henne i Jetalunden.» Dermed lette asketene etter henne i Jetalunden. De fant henne i den grøfta de hadde kastet henne i og la liket på en bære som de førte inn til Såvatthi. Der la de henne på en vogn som de kjørte rundt i byen. Ved hvert gatekryss ropte de ut og jamret: "Se hva disse buddhistmunkene har gjort! Buddhistene eier ikke skam! De er ondskapsfulle løgnere som ikke trener i høyere livsførsel! De sier at de praktiserer Buddhas lære, at de er fredelige, at de trener i høyere livsførsel, at de er sannferdige, at de har god moral og at de følger en vakker lære! Men de vet ikke å oppføre seg som sanne filosofer, de vet ikke å oppføre seg som sanne brahmaner! Hvordan kan dette forenes med å være filosof? Hvordan kan dette forenes med å

være brahman? De er ikke ekte filosofer, de er ikke ekte brahmaner! Hvordan i all verden kan et mann ta livet av en kvinne etter at han har ligget med henne?” Når folk i byen fikk se munkene, gikk de løs på dem med harde og krenkende ord og skjelte dem ut: *Buddhistene eier ikke skam! De er ondskapsfulle løgnere som ikke trener i høyere livsførsel! De sier at de praktiserer Buddhas lære, at de er fredelige, at de trener i høyere livsførsel, at de er sannferdige, at de har god moral og at de følger en vakker lære! Men de vet ikke å oppføre seg som sanne filosofer, de vet ikke å oppføre seg som sanne brahmaner! Hvordan kan dette forenes med å være filosof? Hvordan kan dette forenes med å være brahman? De er ikke ekte filosofer, de er ikke ekte brahmaner! Hvordan i all verden kan et mann ta livet av en kvinne etter at han har ligget med henne?” Tidlig neste morgen sto noen munkene opp, kledde på seg, tok kappe og bolle og gikk inn til byen for å motta matgaver. Etterpå gikk de til Mesteren, hilste høflig på ham og satte seg ned hos ham. Deretter fortalte de hvordan folk i byen skjelte dem ut, og de gjentok alt det folk sa. *Denne støyen kommer ikke til å vare lenge, munkene, ikke så mye som ei uke engang. Når noen skjeller dere ut slik, kan dere svare med dette verset: *Både den som kommer med falske anklager og den som benekter det han har gjort, havner i pinens tilstand. Begge de to går det likedan etterpå fordi de har handlet nederdrektig. * Munkene lærte seg dette verset, og når folk gikk løs på dem med harde og krenkende ord og skjelte dem ut, svarte de: *Både den som kommer med falske anklager og den som benekter det han har gjort, havner i pinens tilstand. Begge de to går det likedan etterpå fordi de har handlet nederdrektig. * Da mente folk:

*Disse munkene er nok uskyldige. Det er ikke de som har gjort det. Buddhas elever avlegger ed på sin uskyld.” Og etter sju dager var det ikke mer snakk om denne saken. Da gikk mange munker til Mesteren, hilste høflig på ham og satte seg ned hos ham. Så sa de: "Det er fantastisk, Mester, det er vidunderlig hvor rett du hadde da du sa at denne støyen ikke ville vare lenge, og at den ville ta slutt om ei uke. Nå er det ikke mer støy, Mester, nå er det ikke mer snakk om denne saken.” Da Mesteren så og forsto dette, utbrøt han: *Tankeløse mennesker skyter med ord slik piler skytes mot elefanten i slaget. En munk bør tåle harde ord uten å føle seg krenket.”

4.9 Fortellingen om Upasena Upasenasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren oppholdt seg ved Ekornföringsplassen i Bambuslunden i Råjagaha, satt munken Upasena, sønn av Vanganta, for seg selv og tenkte: *Jeg er heldig, jeg er virkelig utrolig heldig, som har den fullkomment oppvåknete arahanten og Mesteren som lærer! Jeg har forlatt hjemmet og gått ut i hjemløshet i tillit til den perfekte læren og treningsdisiplinen som han har lagt fram. Jeg har venner og medvandrere som har en høyverdig etikk og vakker framferd. Jeg lever i samsvar med de etiske idealene, jeg øver konsentrasjon og samler sinnet i ett punkt, jeg er blitt en arahant uten noe negativt i sinnet, og jeg har oppøvd store ferdigheter og krefter. Jeg er fornøyd med livet, og jeg kan bli fornøyd med døden!” Da Mesteren forsto hva Upasena tenkte, utbrøt han: *Den som ikke plager seg selv her i livet og som kan dø uten sorg og gremmelse, han er en vismann som har sett veien. Han kan stå midt i sorgen uten å sørge. En munk som har skåret over begjæret etter å oppleve nye tilblivelser, som har fred i sinnet og har gjort slutt på kretsløpet av nye tilblivelser, han opplever ingen ny tilblivelse.”

4.10 Såriputtas fred Såriputtaupasamasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Såvatthi og holdt til i Anāthapindikā's park Jetalunden, satt munken Såriputta like i nærheten av ham med kroppen rak og beina i kors og betraktet sin indre fred. Mesteren fikk se dette, og utbrøt: *En munk som har fred i sitt indre og har skåret over det som trekker og drar i ham, som har fridd seg fra kretsløpet av nye tilblivelser, er fri fra Måras band.”

5. Kapitlet med Sona 5.1 Det man er mest glad i
Piyatarasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i
Såvatthi og holdt til i Anāthapindikā's park Jeta-lunden, satt kong
Pasenadi av Kosala og snakket med dronning Mallikā ute på
takterrassen i palasset. Kong Pasenadi spurte: "Finnes det noe du er
mer glad i enn deg selv, Mallikā?" *Nei, det er ikke noe jeg er mer
glad i enn meg selv, store konge. Men hva med deg? Finnes det noe
du er mer glad i enn deg selv?" *Nei, det finnes ikke noe jeg er mer
glad i enn meg selv, heller." Deretter gikk kongen ned fra terrassen
og bort til Mesteren. Han hilste høflig på ham og satte seg ned, og
deretter fortalte han hva han og dronningen hadde snakket om. Da
Mesteren hørte dette, utbrøt han: *Om du reiser hele verden rundt,
finner du ingen som ikke er mest glad i seg selv. Siden alle har seg
selv så kjær, bør en som er glad i seg selv, heller ikke skade noen
annen."

5.2 Tidlig død Appāyukasutta Slik har jeg hørt det: En gang var Mesteren i Sāvatthi og holdt til i Anāthapindikā's park Jeta-lunden. En kveld reiste Ānanda seg fra sin ensomme meditasjon og gikk bort til Mesteren. Han hilste høflig på ham og satte seg ned. Så sa han: *Det er underlig, det er rart at Mesterens mor døde så tidlig. Hun døde jo bare sju dager etter at Mesteren var født, og kom så opp til Tusita-himmelen. > ” *Det stemmer, Ānanda. Moren til en som skal nå full oppvåkning dør bare sju dager etter fødselen og kommer deretter opp til Tusita-himmelen.” Da Mesteren tenkte på dette, utbrøt han: * Alle som lever, og alle som kommer til å bli født, skal forlate den kroppen de har. En bra person som innser dette, vil sette alt inn på å leve det opphøyde liv.”

5.3 Den spedalske mannen Suppabuddhakutthisutta Slik har jeg hørt det: En gang oppholdt Mesteren seg ved Ekornföringsplassen i Bambuslunden i Råjagaha. På den tiden var det en spedalsk der i Råjagaha som het Suppabuddha. Han var en fattig og syk tigger. Mesteren satt og underviste mange mennesker i læren. Suppabuddha fikk se at det var mange mennesker som hadde samlet seg, og han tenkte: *Der borte blir det sikkert delt ut både mat og drikke. Jeg går bort dit og ser om kanskje jeg også kan få noe.” Dermed gikk han nærmere og fikk øye på Mesteren som underviste den store forsamlingen. Da tenkte han: *Her blir det visst ikke delt ut noe mat eller drikke. Det er filosofen Gotama som gir undervisning. Kanskje jeg skulle høre hva han har å si?” Derfor satte han seg ned, fordi han også ville lytte til læren. Mesteren så ettertenksomt ut over forsamlingen og lurte på hvem som hadde forutsetninger for å forstå læren. Da fikk han øye på Suppabuddha og tenkte at denne mannen hadde forutsetninger for å forstå. Av hensyn til Suppabuddha talte han derfor med metodisk progresjon. Han talte om å gi gaver, om moral og om himmelen. Han forklarte ulempene, elendigheten og de mentale forurensningene som kommer av sansenytelsesbegjær, og fordelene ved å kunne gi avkall. Da Mesteren forsto at Suppabuddhas sinn var rede, smidig, fordomsfritt, oppløftet og lydhørt, da forklarte han ham den virkelighetslære som de våkne selv har funnet fram til: sannheten om lidelsen, dens opphav, dens opphør og veien som fører til lidelsen opphør. Liksom når et rent og flekkfritt stykke tøy lett kan ta imot fargestoffet, nettopp slik fikk Suppabuddha, der han satt, øyet opp for sannheten, plettfritt og rent, og han innså at alt som har en begynnelse også har en slutt. Nå som den spedalske Suppabuddha hadde sett sannheten, nådd fram til den, forstått den og trengt inn i den, overvant han enhver tvil og usikkerhet, og han ble fylt med selvillit og ble uavhengig av andre når det gjaldt Mesterens lære. Han reiste seg og gikk fram til Mesteren, hilste høflig på ham og satte seg. Så sa han: "Utmerket, Mester, utmerket! Det er som å rette opp det som var blitt veltet, eller som å åpenbare det som var skjult. Det er som å vise veien til en som var gått vill, eller som å bære lys inn

i mørket, slik at den som har øyne kan se det som er der. Nettopp slik har du forklart læren på mange måter, Mester. Nå tar jeg tilflukt i deg, Mester, 1 læren og i munkefellesskapet. Vær så snill å regne meg som en legvenn, Mester, som har tatt tilflukt fra i dag av og så lenge jeg lever.” Etter at Mesteren hadde undervist, gledet, oppmuntret og inspirert ham med ord om læren, reiste Suppabuddha seg, takket og tok ærbødig avskjed med ham ved å gå medsols rundt ham, før han gikk. Ikke lenge etter at Suppabuddha hadde gått, ble han angrepet av en oksekalv og døde. Da gikk flere munkere til Mesteren og fortalte at Suppabuddha var død. Og de spurte hvor det var blitt av ham, hvilken skjebne han hadde fått. *Den spedalske Suppabuddha var en klok mann, munkere. Han fulgte lærens vei med omhu og han plaget meg ikke med spørsmål om læren. Suppabuddha har brutt de tre bindingene og er blitt en som har gått ut i strømmen. Han kan ikke falle tilbake, men er på sikker vei mot full oppvåkning.” En av munkene spurte: *Hva er grunnen, hva er årsaken til at Suppabuddha var spedalsk? Hvorfor var han en fattig og syk tigger, Mester?” *Den spedalske mannen Suppabuddha var en gang den eldste sønnen til en konge nettopp her i Råjagaha, munkere. En gang da han gikk ut i parken, fikk han øye på paccekabuddhaen” * Tagarasikhi som kom til byen for å motta matgaver. *Hvorfor går denne spedalske fyren rundt i ei kappe som er like gul som huden på de spedalske,” tenkte han, og han spyttet etter ham, snudde ryggen til ham og gikk. Som en konsekvens av denne handlingen havnet han i helvete, der han måtte være i flere hundre, i flere tusen, ja i flere hundre tusen år. Som en konsekvens av denne handlingen ble han en fattig, spedalsk og syk tigger her i byen. Men da han fikk høre læren til den som har kommet fram til sannheten, fikk han tillit og god moral. Han ble lærd, nøysom og vis. Og som en følge av dette kom han til himmelen da han døde, og nå befinner han seg i de trettitre gudenes selskap. Der overstråler han de andre gudene 1 skjønnhet og berømmelse.” Deretter utbrøt Mesteren: *Den vise gjør alt han kan for å unngå ondskap, akkurat som en mann med godt syn passer på at han ikke faller i grøfta.”

5.4 Guttene og fisken Kumaarakasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Såvatthi og holdt til i Anāthapindikā park Jetalunden, var det noen gutter som plaget en fisk i en dam mellom Såvatthi og Jetalunden. Mesteren hadde stått tidlig opp, kledd på seg og tatt bolle og kappe, og nå var han på vei til byen for å motta matgaver. Han fikk se disse guttene som plaget en fisk, så han gikk bort til dem og sa: *Vil ikke dere helst unngå smerte, gutter? Dere liker vel ikke å ha det vondt?* *Nei, vi liker ikke å ha det vondt, Mester. Vi vil helst unngå smerte.” Da Mesteren hørte det, utbrøt han: *Hvis dere selv ikke liker å ha det vondt, hvis dere selv helst vil unngå smerte, så ikke gjør noe vondt mot andre, verken åpenlyst eller i skjul. Hvis dere gjør noe vondt mot andre, enten nå eller i framtida, kan dere ikke flykte fra den smerten som vil nå dere selv.”

5.5 Om munkeforsamlingen Uposathasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Såvatthi, holdt han til i Migåras mors paviljong i Østparken. Det var uposatha-helligdag > *, og Mesteren satt omgitt av munkeforsamlingen. Da det led litt ut på natta og første nattevakt var til ende, reiste Ānanda seg, ordnet ytterkappen over den ene skulderen, la håndflatene mot hverandre, bøyde seg for Mesteren og sa: "Tiden går, og første nattevakt er til ende, Mester. Munkeforsamlingen har sittet her lenge. Vær så vennlig å resitere treningsdisiplinen, Mester." Mesteren svarte ikke, men forholdt seg taus. Da andre nattevakt var til ende, reiste Ānanda seg igjen, ordnet ytterkappen over den ene skulderen, la håndflatene mot hverandre, bøyde seg for Mesteren og sa: "Tiden går, og andre nattevakt er til ende, Mester. Munkeforsamlingen har sittet her lenge. Vær så vennlig å resitere treningsdisiplinen, Mester." Mesteren svarte ikke, men forholdt seg taus. Da tredje nattevakt var til ende og det begynte å lysne, reiste Ānanda seg igjen, ordnet ytterkappen over den ene skulderen, la håndflatene mot hverandre, bøyde seg for Mesteren og sa: "Tiden går, tredje nattevakt er til ende og det begynner å lysne, Mester. Munkeforsamlingen har sittet her lenge. Vær så vennlig å resitere treningsdisiplinen, Mester." *Munkeforsamlingen er ikke helt ren, Ānanda." Moggallāna den store lurte på hvem Mesteren hadde hatt i tankene da han sa at munkeforsamlingen ikke var helt ren, så han så ut over munkeforsamlingen og studerte munkenes sinn. Da fikk han øye på en ondskapsfull mann med dårlig moral, en uren person med mistenkelig oppførsel, en som opptrådte fordektig, en som lot som om han var munk til tross for at han ikke var det, en som lot som han levde det opphøyde liv til tross for at han ikke gjorde det, en som var råtten innvendig og full av begjær, en som hadde dårlig karakter — og han satt midt mellom de andre munkene. Da Moggallāna fikk øye på ham, reiste han seg og gikk bort til ham og sa: *Reis deg opp, min gode mann, Mesteren har sett deg. Du har ikke noe blant munkene å gjøre."

Men mannen ble sittende taus. Moggallåna gjentok det han hadde sagt, men mannen ble sittende taus. Det samme gjorde han da Moggallåna for tredje gang ba ham reise seg. Da tok Moggallåna mannen i armen, førte ham ut og låste porten etter ham. Så gikk han bort til Mesteren Og sa: *Nå har jeg ført den mannen ut, Mester. Nå er munkeforsamlingen helt ren. Vær så vennlig å resitere treningsdisiplinen, Mester.” *Det var da underlig at den forvirrede mannen skulle bli sittende helt til du grep ham i armen og førte ham ut, Moggallåna.” Så vendte Mesteren seg mot munkene og sa: "Fra nå av skal jeg ikke lenger lede feiringen av uposatha og resitere treningsdisiplinen for dere, munkers. Fra nå av skal dere feire uposatha selv og resitere treningsdisiplinen selv. Det sømmer seg ikke at den som har kommet fram til sannheten, skal feire uposatha med en uren forsamling og resitere treningsdisiplinen for en uren forsamling. Havet har åtte spesielle og unike egenskaper som gjør at asuraene har glede av det, munkers. Hvilke åtte? Havbunnen skråner jevnt og gradvis ned mot dypet, ikke i brått stup, munkers. Dette er en spesiell og unik egenskap ved havet som gjør at asuraene har glede av det, munkers. Havet er stabilt og går ikke over sine grenser, munkers. Dette er også en spesiell og unik egenskap ved havet som gjør at asuraene har glede av det, munkers. Havet beholder ikke de døde, munkers. En som er død, blåser snart i land og havner på stranda. Dette er også en spesiell og unik egenskap ved havet som gjør at asuraene har glede av det, munkers. Når de forskjellige elvene, som Ganges, Jamuna, Aciravati, Sarabhu og Mahi, renner ut i havet, mister sitt tidligere navn og sin tidligere identitet, og blir bare omtalt som havet, munkers. Dette er også en spesiell og unik egenskap ved havet som gjør at asuraene har glede av det, munkers. Uansett hvor mye vann som renner ut i havet, og uansett hvor mye regn som faller på det, blir havet verken større eller mindre. Dette er også en spesiell og unik egenskap ved havet som gjør at asuraene har glede av det, munkers. Hele havet har samme smak. Det smaker salt. Dette er også en spesiell og unik egenskap ved havet som gjør at asuraene har glede av det, munkers. Havet er fullt av skatter. Der finnes det perler, krystaller, lapis lazuli, skjell, kvarts, koraller, sølv, gull, rubiner og andre edelsteiner. Dette er også en spesiell og unik egenskap ved

havet som gjør at asuraene har glede av det, munkers. Havet er hjemsted for mange store vesener. Der finnes det store fisker, enorme fisker, kjempestore fisker, asuraer, nagaer og gandhabbaer. I havet finnes det vesener på en favns lengde, ja, opp til fem favners lengde. Dette er også en spesiell og unik egenskap ved havet som gjør at asuraene har glede av det, munkers. Så dette er de åtte spesielle og unike egenskapene ved havet som gjør at asuraene har glede av det, munkers. På samme måte har denne læren og disiplinen åtte spesielle og unike egenskaper som gjør at munkene har glede av den. Hvilke åtte? På samme måte som havbunnen skråner jevnt og gradvis ned mot dypet, ikke i brått stup, har også denne læren en jevn og gradvis progresjon, munkers. Man trenger ikke plutselig inn i visdommen. Dette er en spesiell og unik egenskap ved denne læren og disiplinen som gjør at munkene har glede av den, munkers. På samme måte som havet er stabilt og ikke går over sine grenser, vil ikke mine elever bryte de treningsreglene jeg har gitt dem, ikke om det så skulle stå om livet. Dette er også en spesiell og unik egenskap ved denne læren og disiplinen som gjør at munkene har glede av den, munkers. På samme måte som havet ikke beholder de døde, og en som er død, snart blåser i land og havner på stranda, vil en ondskapsfull mann med dårlig moral, en uren person med mistenkelig oppførsel, en som opptrer fordektig, en som later som om han er munk til tross for at han ikke er det, en som later som han lever det opphøyde liv til tross for at han ikke gjør det, en som er råttten innvendig og full av begjær, en som har dårlig karakter, ikke har noe i munkeforsamlingen å gjøre, men raskt blir utvist. Selv om han sitter midt blant de andre munkene, er han langt borte fra dem og de fra ham. Dette er også en spesiell og unik egenskap ved denne læren og disiplinen som gjør at munkene har glede av den, munkers. På samme måte som de forskjellige elvene, som Ganges, Jamuna, Aciravati, Sarabhu og Mahi mister sitt tidligere navn og sin tidligere identitet når de renner ut i havet, og bare blir omtalt som havet, munkers, blir folk fra alle de fire klassene, adel, brahmaner, borgere og arbeidere, kalt munkers” og *sakyasønner” > * når de forlater hjemmet og går ut i hjemløshet under læren og treningsdisiplinen til han som har kommet fram til sannheten. Dette er også en spesiell og unik egenskap ved denne læren og disiplinen som gjør at munkene har glede av den, munkers. På samme måte som havet

verken blir større eller mindre uansett hvor mye vann som renner ut i det, og uansett hvor mye regn som faller på det, blir nibbanas element verken større eller mindre uansett hvor mange munkes som oppnår det fullstendige nibbana. Dette er også en spesiell

og unik egenskap ved denne læren og disiplinen som gjør at munkene har glede av den, munker. På samme måte som hele havet har samme smak, nemlig smaken av salt, har også hele denne læren og treningsdisiplinen samme smak, nemlig smaken av frihet. Dette er også en spesiell og unik egenskap ved denne læren og disiplinen som gjør at munkene har glede av den, munker. På samme måte som havet er fullt av skatter, både perler, krystaller, lapis lazuli, skjell, kvarts, koraller, sølv, gull, rubiner og andre edelsteiner, er også denne læren og treningsdisiplinen full av skatter, som de fire hovedområdene for oppmerksomheten, fire rette bestrebelser, fire grunnlag for suksess, fem evner, fem krefter, sju oppvåkningsfaktorer og den edle åttedelte veien.*” Dette er også en spesiell og unik egenskap ved denne læren og disiplinen som gjør at munkene har glede av den, munker. På samme måte som havet er hjemsted for mange store vesener, som store fisker, enorme fisker, kjempestore fisker, asuraer, nagaer og gandhabbaer,*" ja, vesener på en kilometers lengde og opp til fem kilometers lengde, finnes det store og mektige vesener her i denne læren og denne disiplinen. Her finnes det noen som har gått ut i strømmen, som har realisert frukten av å gå ut i strømmen, noen som vender tilbake bare en gang, som har realisert frukten av å vende tilbake bare en gang, noen som ikke vender tilbake, som har realisert frukten av ikke å vende tilbake, og arahanter som har oppnådd arahantverdighet. Dette er også en spesiell og unik egenskap ved denne læren og disiplinen som gjør at munkene har glede av den, munker. Så dette er de åtte spesielle og unike egenskapene ved denne læren og disiplinen som gjør at munkene har glede av den, munker. * Da Mesteren hadde sagt dette, utbrøt han: *Regnet demmes opp av stengsler, men renner fritt der det ikke finnes stengsler. Så riv ned stengslene så vannet kan renne fritt.”

5.6 Fortellingen om Sona Sonasutta Slik har jeg hørt det: En gang var Mesteren i Såvatthi og holdt til i Anāthapindikas park Jetalunden. På den tiden holdt Kaccāna den store > til i Kuraghara i Avanti, ved det fjellet som ble kalt Klippen. Oppasseren hans var legmannen Sona med de spisse ørene. En dag da Sona satt for seg selv, tenkte han: "Ifølge det som Kaccāna sier, er det sannelig ikke lett for den som bor hjemme å leve det opphøyde liv i fullkommen renhet, slik at det kan skinne som en blankpolert konkylie! Kanskje jeg skulle rake av meg hår og skjegg, iføre meg den gule kappen, forlate hjemmet og gå ut i hjemløsheten?" Deretter gikk Sona bort til Kaccāna, hilste høflig på ham og satte seg. Så sa han: "Ifølge det du sier, er det sannelig ikke lett for den som bor hjemme å leve det opphøyde liv i fullkommen renhet, slik at det kan skinne som en blankpolert konkylie! Kanskje jeg skulle rake av meg hår og skjegg, iføre meg den gule kappen, forlate hjemmet og gå ut i hjemløsheten? Vær så vennlig å ordinere meg som munk, mester Kaccāna!" Kaccāna svarte: *Det er hardt å leve et høyverdig liv og sove alene og spise bare ett måltid om dagen resten av livet, Sona. Fortsett heller å bo hjemme, følg Buddhas lære og lev et høyverdig liv der du sover alene og spiser bare ett måltid om dagen i en begrenset periode, Sona." Da Sona hørte dette, mistet han lysten til å bli munk. Men etter en tid fikk han igjen lyst til å forlate hjemmet og bli munk, og han fortalte dette til Kaccāna. Men han frarådet ham på samme måte, og dermed slo Sona tanken fra seg. Men så skjedde det igjen at han satt for seg selv og tenkte: "Ifølge det som Kaccāna sier, er det sannelig ikke lett for den som bor hjemme å leve det opphøyde liv i fullkommen renhet, slik at det kan skinne som en blankpolert konkylie! Kanskje jeg skulle rake av meg hår og skjegg, iføre meg den gule kappen, forlate hjemmet og gå ut i hjemløsheten?" Og han gikk til Kaccāna og fortalte dette, og la til: *Vær så vennlig å ordinere meg som munk, mester Kaccāna!"

Denne gangen ordinerte Kaccâna ham som novise. På den tiden var det ikke så mange munkar i det sydlige distriktet av Avanti, men etter tre år klarte Kaccâna å samle ti munkar, slik at han kunne gi Sona full ordinasjon. Etter at Sona hadde tilbrakt regntiden alene, tenkte han: *Jeg har ikke sett Mesteren, men jeg har hørt at han er slik og slik. Hvis læreren min gir meg lov til det, vil jeg gå og se Mesteren, han som er en arahant og fullkomment selvoppvåknet." Dermed reiste han seg fra sitteplassen sin, gikk bort til Kaccâna, hilste høflig på ham og satte seg ned hos ham. Så sa han: *Mens jeg satt alene, tenkte jeg at jeg har ikke sett Mesteren, men jeg har hørt at han er slik og slik. Hvis læreren min gir meg lov til det, vil jeg gå og se Mesteren, han som er en arahant og fullkomment selvoppvåknet." "Det er bra, det er bra, Sona. Gå og se Mesteren, han som er en arahant og fullkomment selvoppvåknet. Du kommer til å få se at Mesteren er en tiltalende person som gjør deg glad. Han er fredelig, han har ro i sinnet, han har oppnådd den høyeste sinnsro, han er selvbehersket og er en helt som har full kontroll over sine sanser. Når du ser ham, så bøy ditt hode for føttene hans og hils ham fra meg. Spør om han er bra, om han er frisk og uten noen plager, om han er sterk og føler seg vel på alle måter. Si til ham: *Min lærer, Kaccâna den store, hilser og spør om du har det bra, om du er frisk og uten noen plager, om du er sterk og føler deg vel på alle måter." *Ja vel," sa Sona. Han gledet seg over Kaccânas ord, takket ham og reiste seg. Så tok han ærbødig avskjed ved å gå medsols rundt ham. Han pakket sakene sine, tok bolle og kappe og ga seg på vei til Savatthi. Da han kom fram, gikk han til Anâthapindikas park Jetalunden, der han gikk bort til Mesteren. Han hilste høflig på ham og satte seg ned hos ham. Så sa han: *Min lærer, Kaccâna den store, hilser og spør om du har det bra, om du er frisk og uten noen plager, om du er sterk og føler deg vel på alle måter." *Men hvordan har du det, munk? Har du det bra? Eller er du sliten etter å ha gått så langt? Er du sliten etter å ha gått og mottatt matgaver?" "Jeg har det bra, Mester. Jeg er litt sliten etter den lange vandringen, men jeg er ikke sliten etter å ha gått og mottatt matgaver." Da vendte Mesteren seg til Ananda og sa: *Sørg for en soveplass til denne nyankomne munken, Ånanda." Ånanda tenkte at Mesteren ville bo sammen med denne nye munken, så han ordnet med en soveplass i samme hytte som Mesteren.

Mesteren ble sittende ute i friluft mye av natten, men så vasket han føttene og gikk inn i hytta. Sona gjorde det samme. Da morgenen grydde, sto Mesteren opp og sa til Sona: *Resiter læren, munk.” *Ja vel, Mester,” svarte Sona og resiterte seksten kapitler med åtte punkter i hvert, uten en eneste feil. Mesteren roste resitasjonen hans og sa: *Bra, munk, bra! Du har lært de seksten kapitlene med punkter i hvert, du kan dem godt, du har reflektert bra over dem og du husker dem godt. Dessuten har du en fin stemme, klar diksjon og tydelig uttale, slik at du får meningen godt fram. Hvor mange regntider har du vært munk?” *Jeg har vært munk i bare én regntid, Mester.” *Hvorfor ventet du så lenge med å ordinere deg?” *Jeg har lenge innsett farene ved sansenytelser, Mester. Men jeg har hatt så mange forpliktelser og så mye å gjøre i hus og familie at jeg ikke klarte å rive meg løs tidligere.” Da Mesteren hørte dette, utbrøt han: *Når den edle innser verdens farer og erkjenner den uforlignelige lære, gleder han seg ikke over ondskap. Den rene gleder seg ikke over ondskap.”

5.7 Tvileren Revata Kankhårevatasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Såvatthi og holdt til i Anāthapindikā's park Jeta-lunden, satt Tvileren Revata like i nærheten av ham med kroppen rak og beina i kors og betraktet den renheten han hadde oppnådd ved å legge all tvil bak seg. Mesteren fikk se dette, og utbrøt: *De som mediterer og som iherdig praktiserer det opphøyde liv, de legger all tvil bak seg, både egen og andres tvil.”

5.8 Splittelse i munkeforsamlingen Sarnghabhedasutta Slik har jeg hørt det: En gang oppholdt Mesteren seg ved Ekornföringsplassen i Bambuslunden i Råjagaha. En uposathahelligdag sto Ānanda tidlig opp, tok bolle og kappe og gikk til byen for å motta matgaver. Devadatta* fikk se ham, gikk bort til ham og sa: "Fra i dag av vil jeg feire uposatha og ordinere munkene uten Mesteren og munkeforsamlingen hans, min venn Ānanda." Da Ānanda var ferdig med matrunden, gikk han til Mesteren, hilste høflig på ham og satte seg ned. Så fortalte han om møtet med Devadatta og hva Devadatta hadde sagt. *I dag kommer Devadatta til å splitte munkeforsamlingen, feire separat uposatha og foreta separate ordinasjoner, Mester." Da Mesteren hørte dette, utbrøt han: *Det er lett for den gode å gjøre noe godt, det er vanskelig for den onde å gjøre noe godt. Det er lett for den onde å gjøre noe ondt, det er vanskelig for den edle å gjøre noe ondt."

5.9 Høyrøstet diskusjon Sadhāyamānasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var på vandring i Kosala sammen med mange munkar, fikk han se noen unge gutter som ropte og diskuterte høyrøstet med hverandre. Da Mesteren så dette, utbrøt han: *Tosker opptrer som om de skulle være vismenn og snakker om ting de ikke har greie på. De åpner munnen på vidt gap og skravler i vei uten mål eller mening.”

5.10 Panthaka den lille Culapanthakasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Såvatthi og holdt til i Anāthapindikā's park Jeta-lunden, satt munken Panthaka den lille like i nærheten av ham med kroppen rak og beina i kors og oppmerksomheten festet rakt framfor seg. Mesteren fikk se dette, og utbrøt: *Når en munk står, sitter eller ligger med ro i kroppen og beslutsomt sinn, vil han oppnå det høyeste resultat hva angår både fortid og framtid. Når han har oppnådd det høyeste resultat, kan dødens fyrste ikke oppdage ham.”

6. Kapitlet med de blinde Jacchandhavagga 6.1 Mesteren gir avkall på livet Āyusarikhārossajjanasutta Slik har jeg hørt det: En gang bodde Mesteren i huset med de spisse gavlene i Storskogen ved Vesali. Tidlig en morgen sto han opp, kledde på seg, tok bolle og kappe og gikk til Vesali for å motta matgaver. Etter at han hadde gått matrunden og etter at han hadde spist, sa han til Ānanda: *Ta med deg noe å sitte på, så går vi til Cāpāla-helligdommen og blir der i dag.” *Ja vel, Mester,” svarte Ānanda. Han tok med seg sitteunderlag og fulgte Mesteren til Cāpāla-helligdommen. Der satte Mesteren seg på den sitteplassen som ble gjort klar for ham. Da han hadde satt seg, sa han: *Så vakkert det er i Vesāli, Ānanda, og så vakkert det er ved Udena-helligdommen! Så vakkert det er ved Gotamaka-helligdommen, Sattamba-helligdommen, Bahuputta-helligdommen og ved Sārāṇḍada-helligdommen, og så vakkert det er ved Cāpāla-helligdommen! Den som har utviklet de fire kraftige evnene, som har gjort mye ut av dem, gjort dem til metode og grunnlag, befestet dem og arbeidet med dem og kjenner dem ut og inn, har det slik at dersom han vil, kan han godt leve i en hel verdensalder. Den som har kommet fram til sannheten, har utviklet disse fire kraftige evnene, Ānanda. Han har gjort mye ut av dem, gjort dem til metode og grunnlag, befestet dem og arbeidet med dem og kjenner dem ut og inn. Hvis han vil, kan han godt leve en hel verdensalder eller det som gjenstår av denne verdensalderen.” Men selv om Mesteren her ga Ānanda meget tydelige hint, forsto han dem ikke, og han ba ikke Mesteren om å leve verdensalderen ut, til beste for alle levende vesener, av medfølelse med verden og for å være til glede og nytte for guder og mennesker, for Māra forherdet sinnet hans. Mesteren gjentok sine hint to ganger til, men Ānanda tok fortsatt ikke hintene, siden sinnet hans var forherdet av Māra. Da sa Mesteren til ham: *Nå kan du gå Ānanda, og gjør hva du vil.” *Ja vel, Mester,” svarte Ānanda. Han reiste seg og hilste Mesteren ærbødig. Deretter satte

han seg under et tre et stykke lenger borte. Litt etter kom den onde Måra bort til Mesteren og sa til ham: *Nå kan du gå inn i det endelige nibbana, Mester, nå er det en passende anledning for deg til å gå inn i det endelige nibbana. Du har jo sagt at du ikke vil gå bort før munkene dine er fullt utlært, erfarne og dyktige, før de er blitt lærde og har gode kunnskaper om både lærens hovedtrekk og finere detaljer, før de er på rett vei og praktiserer læren fullt ut, slik at de selv kan påta seg å være lærere og forklare, undervise, utlegge, etablere, opplyse og analysere slik at andre kan forstå læren, og slik at de kan gjendrive andres motforestillinger med å vise til hvordan tingene egentlig forholder seg — slik at de kan gi undervisning i den vidunderlige læren. Du har også sagt at du ikke vil gå bort før nonnene, legmennene og legkvinnene har oppnådd de samme resultatene som munkene. Men nå har de alle oppnådd dette. De er alle blitt fullt utlært, erfarne og dyktige, de er blitt lærde og har gode kunnskaper om både lærens hovedtrekk og finere detaljer, og de er på rett vei og praktiserer læren fullt ut, slik at de selv kan påta seg å være lærere og forklare, undervise, utlegge, etablere, opplyse og analysere slik at andre kan forstå læren, og slik at de kan gjendrive andres motforestillinger med å vise til hvordan tingene egentlig forholder seg — slik at de kan gi undervisning i den vidunderlige læren. Derfor kan du gå inn i det endelige nibbana, Mester, nå er det en passende anledning for deg til å gå inn i det endelige nibbana. Du har videre sagt at du ikke vil gå bort før den gode lære og praksis er blitt sterk og kraftig, før den er blitt godt og grundig forklart for folk og fått vid utbredelse og før den er blitt gjort godt kjent blant menneskene. Nå er den blitt det, så nå kan du gå bort, Mester. Nå kan du gå inn i det endelige nibbana.”

Da Mara hadde sagt dette, svarte Mesteren: *Du trenger ikke å bekymre deg, du onde. Nå er det ikke lenge til han som har kommet fram til sannheten, går inn i det endelige nibbana. Om tre måneder går han bort.” Slik ga Mesteren med oppmerksomhet og klar forståelse avkall på resten av livet sitt ved Caåpala-helligdommen. Idet han gjorde det, inntraff et uhyggelig og skremmende jordskjelv, og himmelen ble splintret av torden. Da Mesteren så dette, utbrøt han: *Vismannen slapp taket i alle lengsler, både manifesterte og umanifesterte. I dyp konsentrasjon og indre glede kastet han lengslene fra seg som et tomt skall.”

6.2 De sju langhårete asketene Sattajatilasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Såvatthi, holdt han til i Migåras mors paviljong i Østparken. En kveld da han hadde reist seg opp fra sin ensomme meditasjon, satt han utenfor døra til hytta si. Da kom kong Pasenadi av Kosala bort til Mesteren, hilste høflig på ham og satte seg ned hos ham. Mens de satt der, kom sju langhårete asketer, sju jainer, sju nakne asketer, sju asketer med bare et enkelt plagg på seg og sju omvandrende asketer med lange negler og langt hår under armhulene forbi mens de bar kurver på enden av lange bærestenger. Da kong Pasenadi fikk se dem, reiste han seg, la kappen over den ene skulderen, berørte bakken med den ene kneet, løftet hendene til hilsen med håndflatene mot hverandre og sa tre ganger: *Jeg er kong Pasenadi av Kosala, mine herrer!” Da de hadde gått forbi, gikk kongen bort til Mesteren igjen, hilste høflig på ham og satte seg ned hos ham. Så sa han: *Var det noen av disse som var arahanter eller som er på vei til å bli arahanter, Mester?” *Det er ikke lett for deg å vite om disse var arahanter eller på vei til å bli arahanter, siden du lever et borgerlig liv sammen med hustru og barn, herre konge. Du er bundet til nytelser, du bruker sandeltre fra Benares, du bærer kranser og bruker salver og parfymen, sølv og gull. Det er først når du har nær omgang med en mann gjennom lengre tid at du kan vite hvilke kvaliteter han har, herre konge. Du må observere ham grundig og ikke overfladisk, med visdom og ikke tankeløst. Gjennom nærkontakt lærer du hans integritet å kjenne. I ulykke vil du se hvor sterk han er. Gjennom samtale vil du kunne finne ut om han har visdom. Du må observere ham grundig gjennom lengre tid og ikke overfladisk, med visdom og ikke tankeløst.” *Det er virkelig bra at du sier dette, Mester. Du har helt rett. Det er først når du har nær omgang med en mann gjennom lengre tid at du kan vite hvilke kvaliteter han har. Du må observere ham grundig og ikke overfladisk, med visdom og ikke tankeløst. Gjennom nærkontakt lærer du hans integritet å kjenne. I ulykke vil du se hvor sterk han er. Gjennom samtale vil du kunne finne ut om han har visdom. Du må observere ham grundig gjennom lengre tid og ikke overfladisk, med visdom og ikke tankeløst. Disse mennene er mine etterretningsagenter, Mester. De henter informasjonen om et

distrikt og kommer så til meg. Deretter treffer jeg beslutninger på grunnlag av de informasjonene de har gitt meg. Nå skal de vaske av seg støvet, bade og stelle seg, klippe hår og skjegg, kle seg i hvitt og hygge seg og nyte livet gjennom alle fem sanser.” Da Mesteren hørte dette, utbrøt han: *Man bør ikke prøve å oppnå alt, man bør ikke være en annens lakei. Man bør ikke leve i avhengighet, man bør ikke gjøre læren til en salgsartikkel.”

6.3 En betraktning Paccavekkhanasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Såvatthi og holdt til i Anāthapindikā's park Jetalunden, satt han og betraktet en rekke usunne egenskaper han hadde kvittet seg med og en rekke sunne egenskaper som var utviklet til fullkommenhet. Da utbrøt han: *Det som var før, er nå blitt borte. Det som ikke var før, det oppsto. Det som ikke fantes, det kommer ikke til å oppstå, og det finnes heller ikke nå.”

6.4 Den første teksten om krangel mellom filosofene, med lignelsen om elefanten Pathamananāṭṭhiyasutta Slik har jeg hørt det: En gang var Mesteren i Sāvatthi og holdt til i Anāthapindikas park Jetalunden. På den tiden var det også mange asketer og brahmaner fra andre sekter i Sāvatthi . De hadde forskjellige meninger og synspunkter, holdt på forskjellige teorier og hver av dem pukket standhaftig på sine egne meninger. Noen mente at verden var evig, at bare dette var sant og alt annet var løgn. Andre mente at verden ikke var evig. Noen mente at verden var avgrenset, andre at den var uten grenser. Noen mente at kropp og sjel var det samme, andre at kroppen var en ting og sjelen noe annet. Noen mente at den som har kommet fram til sannheten, eksisterer etter døden, andre at han ikke eksisterer etter døden, andre at han både eksisterer og ikke eksisterer etter døden og atter andre igjen at han verken eksisterer eller ikke eksisterer etter døden. Og alle hevdet at bare dette var sant og alt annet var løgn. Slik drev de og kranglet og kjeftet og diskuterte høylytt og kom med mange sårende utfall mot hverandre og hver av dem påsto at "jeg har rett og du tar feil". Noen munkere hadde vært inne i byen og hørt dette spetakkelet, og de fortalte det til Mesteren. *De som tilhører disse forskjellige sektene og skolene er blinde, munkere. De vet ikke hva som er sannhet og de vet ikke forskjell på sant og usant. Men til tross for at de ikke vet hva som er sannhet, kjefter og krangler de med hverandre. Det var en gang en konge her i Sāvatthi som ga beskjed om å samle sammen alle i byen som var født blinde. Da det var gjort, lot han de blinde bli ført bort til en elefant. En av de blinde fikk kjenne på hodet til elefanten. *Dette er en elefant," sa de til ham. En annen fikk kjenne på øret, en annen på en støttann, en annen på snabelen, foten, halen og haledusken, og til hver og en av dem sa de: "Dette er en elefant." Så gikk kongen bort til de blinde og spurte: *Nå, mine herrer, vet dere hvordan en elefant er?" *Det vet vi, herre konge." *Fortell meg da hvordan elefanten er," sa kongen til dem..

*En elefant er som en stor krukke,” sa han som hadde kjent på hodet. *Nei, en elefant er som en stor, flat kurv,” sa han som hadde kjent på øret. Han som hadde kjent på støttannen, protesterte og sa at en elefant er som en plogspiss, han som hadde kjent på snabelen, sammenlignet den med en plog, han som hadde kjent på kroppen, sammenlignet den med et kornmagasin, han som hadde kjent på foten, sammenlignet elefanten med en søyle, han som hadde kjent på halen, sammenlignet med en støter og han som hadde kjent på haledusken, sa at en elefant er som en feiekost. Så ga de seg til å protestere og krangle med hverandre, og barket til slutt sammen i slagsmål på tørre never. Kongen sto og moret seg over dette, munker. Slik er det også med alle disse som krangler, kjefter og diskuterer høylytt og kommer med mange sårende utfall mot hverandre, mens hver og en av dem påstår at *jeg har rett og du tar feil”, munker”. Etter at Mesteren hadde fortalt dette, utbrøt han: *Noen brahmaner og filosofer klamrer seg hver til sitt. De krangler og er uenige fordi de ser bare én side av saken.”

6.5 Den andre teksten om krangel mellom filosofene
Dutiyananaātitthiyasutta Slik har jeg hørt det: En gang var Mesteren i Sāvātthi og holdt til i Anāthapindikā park Jetalunden. På den tiden var det også mange asketer og brahmaner fra andre sekter i Sāvātthi . De hadde forskjellige meninger og synspunkter, holdt på forskjellige teorier og hver av dem pukket standhaftig på sine egne meninger. Noen mente at verden var evig, at bare dette var sant og alt annet var løgn. Andre mente at verden ikke var evig. Noen mente at verden var avgrenset, andre at den var uten grenser. Noen mente at kropp og sjel var det samme, andre at kroppen var en ting og sjelen noe annet. Noen mente at den som har kommet fram til sannheten, eksisterer etter døden, andre at han ikke eksisterer etter døden, andre at han både eksisterer og ikke eksisterer etter døden og atter andre igjen at han verken eksisterer eller ikke eksisterer etter døden. Og alle hevdet at bare dette var sant og alt annet var løgn. Slik drev de og kranglet og kjeftet og diskuterte høylytt og kom med mange sårende utfall mot hverandre og hver av dem påsto at "jeg har rett og du tar feil". Noen munkere hadde vært inne i byen og hørt dette spetakkeet, og de fortalte det til Mesteren. *De som tilhører disse forskjellige sektene og skolene er blinde, munkere. De vet ikke hva som er sannhet og de vet ikke forskjell på sant og usant. Men til tross for at de ikke vet hva som er sannhet, kjefter og krangler de med hverandre." Deretter utbrøt Mesteren: *Noen brahmaner og filosofer klamrer seg hver til sitt. De synker midtveis i elva og finner ikke fotfeste på bredden."

6.6 Den tredje teksten om krangel mellom filosofene Tatiyanānātitthiyasutta Slik har jeg hørt det: En gang var Mesteren i Sāvātthi og holdt til i Anāthapindikas park Jetalunden. På den tiden var det også mange asketer og brahmaner fra andre sekter i Sāvātthi . De hadde forskjellige meninger og synspunkter, holdt på forskjellige teorier og hver av dem pukket standhaftig på sine egne meninger. Noen mente at verden var evig, at bare dette var sant og alt annet var løgn. Andre mente at verden ikke var evig. Noen mente at verden var avgrenset, andre at den var uten grenser. Noen mente at kropp og sjel var det samme, andre at kroppen var en ting og sjelen noe annet. Noen mente at den som har kommet fram til sannheten, eksisterer etter døden, andre at han ikke eksisterer etter døden, andre at han både eksisterer og ikke eksisterer etter døden og atter andre igjen at han verken eksisterer eller ikke eksisterer etter døden. Og alle hevdet at bare dette var sant og alt annet var løgn. Slik drev de og kranglet og kjeftet og diskuterte høylytt og kom med mange sårende utfall mot hverandre og hver av dem påsto at "jeg har rett og du tar feil". Noen munker hadde vært inne i byen og hørt dette spetakkelet, og de fortalte det til Mesteren. *De som tilhører disse forskjellige sektene og skolene er blinde, munker. De vet ikke hva som er sannhet og de vet ikke forskjell på sant og usant. Men til tross for at de ikke vet hva som er sannhet, kjefter og krangler de med hverandre." Deretter utbrøt Mesteren: *Folk binder seg til oppfatninger om at *det er jeg som gjør dette" eller *det er en annen som gjør dette", og de ser ikke den brodden som ligger i slike oppfatninger. Den som studerer denne brodden nøye, tenker ikke *det er jeg som gjør dette" eller *det er en annen som gjør dette". Men folk er fulle av innbilskhet,

bundet av innbilskhet, lenket av innbilskhet. Derfor
krangler de om forskjellige teorier og slipper ikke ut av kretsløpet.”

6.7 Fortellingen om Subhiuti Subhitisutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Såvatthi og holdt til i Anāthapindikā's park Jetalunden, satt munken Subhiiti like i nærheten av ham med kroppen rak og beina i kors og fordypet seg i konsentrasjon uten tankevirksomhet. Mesteren fikk se dette, og utbrøt: *Den som lar tankene falle til ro og stanser dem helt i sitt indre, han bryter alle bånd og betrakter det formløse. Han går forbi de fire hindringene og vender ikke tilbake.”

6.8 Den prostituerte Ganikåsutta Slik har jeg hørt det: En gang oppholdt Mesteren seg ved Ekornföringsplassen i Bambuslunden i Råjagaha. To gjenger der i byen var begge betatt av en prostituert kvinne. De kranget om henne, kjeftet og skjelte hverandre ut, og så gikk de løs på hverandre med never, steiner, stokker og kniver, slik at flere av dem døde og ble hardt skadet. Noen munkar som hadde stått tidlig opp, kledd på seg, tatt bolle og kappe og gått inn til byen for å motta matgaver, så dette. Da de kom tilbake etter matrunden, gikk de til Mesteren, hilste høflig på ham og satte seg ned. Så fortalte de om det som hadde hendt i byen. Da Mesteren hørte dette, utbrøt han: *Både det som er oppnådd og det man prøver å oppnå, er dekket av støv for den som er så syk at han prøver å oppnå disse tingene. Den ene ytterligheten er de som mener det viktigste er å følge regler, utføre religiøse ritualer, avstå fra seksualitet og leve et liv i tjeneste. Den andre ytterligheten er de som mener at det ikke er noe galt å følge sine lyster. Begge disse ytterlighetene får gravplassene til å vokse, og gravplassene får de feilaktige teoriene til å yngle. De som ikke har forstått dette, blir enten for sløve, eller de går for langt i sin iver. De som har forstått det, går ikke i den grøfta, men blir ikke overmodige av den grunn. De løper ikke rundt i ring.”

6.9 Hastverk Upåtidhåvantisutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Såvatthi og holdt til i Anāthapindikā's park Jetalunden, satt han utendørs en kveld. Det var blitt mørkt, så det var tent noen oljelamper. Det var mange insekter i lufta, og de fløy inn i flammene og ble drept. Da Mesteren så det, utbrøt han: *De har det travelt, men når ikke målet. De skaper bare nye bindinger. På samme måte som insektene styrer inn i flammene er det noen som er opptatt av hva de ser og hører.”

6.10 Når en arahant står fram Uppajjantisutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Såvatthi og holdt til i Anāthapindikā's park Jetalunden, kom Ānanda bort til ham, hilste høflig og satte seg ned hos ham. Så sa han: «Så lenge det ikke står fram en arahant, en som har kommet fram til sannheten, en som har nådd fram til den fullkomne oppvåkning på egen hånd, så lenge blir omvandrende filosofer fra andre sekter respektert, hedret, høyt verdsatt, tilbedt og dyrket, og de får alt de trenger av kapper, mat, bolig og medisiner. Men så snart det står fram en arahant, en som har kommet fram til sannheten, en som har nådd fram til den fullkomne oppvåkning på egen hånd, blir ikke lenger omvandrende filosofer fra andre sekter respektert, hedret, høyt verdsatt, tilbedt og dyrket, og de får ikke lenger alt de trenger av kapper, mat, bolig og medisiner. Nå er det du og munkeforsamlingen som blir respektert, hedret, høyt verdsatt, tilbedt og dyrket, og får alt som trengs trengt av kapper, mat, bolig og medisiner, Mester.» *Det stemmer, Ānanda. Det er som du sier.» Og da Mesteren innså dette, utbrøt han: *Tidfluene lyser i mørket, inntil sola selv står opp. Men så snart sola står opp, blekner det lyset de hadde. Slik lyser også filosofene inntil den oppvåkne selv står fram. Så lenge en oppvåknet ikke har stått fram i verden, kan verken filosofene eller elevene deres finne renhet. De som har feilaktige teorier, klarer ikke å fri seg fra lidelser.»

7. Det lille kapitlet Culavaggo 7.1 Den første teksten om dvergen Bhaddiya Pathamalakundakabhaddiyasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Såvatthi og holdt til i Anāthapindikas park Jetalunden, underviste, gledet, oppmuntret og inspirerte Sāriputta dvergen Bhaddiya med ord om læren. Etter at Bhaddiya var blitt undervist, gledet, oppmuntret og inspirert av Sāriputta med ord om læren, ble sinnet hans fritt for alle forurensninger. Da Mesteren så dette, utbrøt han: *Denne mannen har funnet frihet. Verken oppe, nede eller noe annet sted ser han noe jeg er”. Når han har funnet en slik frihet har han krysset den elven som han tidligere ikke hadde krysset. Han vil ikke oppleve noen ny tilblivelse.”

7.2 Den andre teksten om dvergen Bhaddiya

Dutiyalakundakabhaddiyasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Såvatthi og holdt til i Anāthapindikass park Jetalunden, vurderte Sāriputta dvergen Bhaddiya som en viderekommende elev, og underviste, gledet, oppmuntret og inspirerte ham enda mer med ord om læren. Da Mesteren så dette, utbrøt han: *Han skar over kretsløpet og overvant lengslene. Elven har tørket inn og renner ikke lenger. Når kretsløpet er skåret over, faller det til ro. Dette er slutten på lidelsene.”

7.3 Den første teksten om bindinger Pathamasattasutta Slik har jeg hørt det: En gang var Mesteren i Såvatthi og holdt til i Anāthapindikas park Jetalunden. På den tiden var folk flest i Savatthi sterkt bundet til sansenytelser. De var som beruset, svimle, sultne, opphengt i og besatt av sansenytelser. En morgen hadde flere munkers stått tidlig opp, kledd på seg, tatt bolle og kappe og gått til byen for å motta matgaver. Da de var kommet tilbake og hadde spist, gikk de til Mesteren, hilste høflig på ham, satte seg og sa: *Folk flest i Såvatthi sterkt bundet til sansenytelser, Mester. De er som beruset, svimle, sultne, opphengt i og besatt av sansenytelser.” Da Mesteren hørte dette, utbrøt han: *De som er bundet til sansenytelser, som ikke ser farene ved bindingene, de klarer aldri å krysse den store og brede elva.”

7.4 Den andre teksten om bindinger Dutiyasattasutta Slik har jeg hørt det: En gang var Mesteren i Sāvātthi og holdt til i Anāthapindikā's park Jeta-lunden. På den tiden var folk flest i Sāvātthi sterkt bundet til sansenytelser. De var som beruset, svimle, sultne, opphengt i og besatt av sansenytelser. En morgen sto Mesteren tidlig opp, kledde på seg, tok bolle og kappe og gikk til byen for å motta matgaver. Der så han at folk flest var sterkt bundet til sansenytelser. De var som beruset, svimle, sultne, opphengt i og besatt av sansenytelser. Da Mesteren så dette, utbrøt han: *Blendet av sanselige lyster som legger seg om dem som et nett og dekker dem helt som ei kappe, går de mot fødsel og død som fisken blir fanget i ruse, som kalven søker sin mor.”

7.5 Den tredje teksten om dvergen Bhaddiya

Aparalakundakabhaddiyasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Såvatthi og holdt til i Anāthapindikas park Jetalunden, kom en stor flokk munkar gående mot ham, og bak dem kom dvergen Bhaddiya. Mesteren fikk se dem, og han så at Bhaddiya var blek, stygg og misdannet, og at de fleste andre munkene foraktet ham. Da sa Mesteren til munkene: «Ser der den munken der borte, han som går bak resten av munkeflokken, som er blek, stygg og misdannet, og som blir foraktet av de fleste munkene?» *Ja, Mester.» *Det er en begavet og avansert munk, munkar. Det er ikke lett å oppnå det som denne munken har klart. Han har gjennomført den høyere trening, den som unge menn av god familie med rette forlater hjemmet og går ut i hjemløsheten for. Han har selv erkjent dette her og nå og virkeliggjort dette.» Deretter utbrøt Mesteren: *Vognen med hvit parasoll går like godt på bare ett hjul. Se han som kommer der! Han er feilfri, han har skåret over strømmen og han er uten bindinger!”

7.6 Om å utslette begjæret Tanhaåsarihayasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Såvatthi og holdt til i Anāthapindikas park Jetalunden, satt munken Afifiāsikondafīfia" like i nærheten av ham med kroppen rak og beina i kors og betraktet utslettelsen av begjæret. Mesteren fikk se dette, og utbrøt: *Den som ikke har røttene i jorden, har ingen blader og heller ingen slyngplanter. Hvem kan klandre en slik, en vismann som er fri fra bånd? Selv gudene roser ham, og han roses også av Brahma.”

7.7 Om å utslette vrangforestillinger Papaficakhayasutta
Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Såvatthi og holdt til i Anāthapindikas park Jetalunden, satt han og betraktet hvordan han utslettet vrangforestillinger i sitt eget sinn. Da han så at han hadde utslettet dem, utbrøt han: *Verden med alle dens guder kjenner ikke den vismannen som vandrer uten begjær, som ikke lenger har vrangforestillinger, og som har overvunnet sperrer og stengsler.”

7.8 Om Kaccāna Kaccānasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Sāvatthi og holdt til i Anāthapindikas park Jetalunden, satt munken Kaccāna den store like i nærheten av ham med kroppen rak og beina i kors og fordypet seg i oppmerksomhet på kroppen. Mesteren fikk se dette, og utbrøt: *Den som alltid øver oppmerksomhet rettet mot kroppen, tenker som så: *Hvis dette ikke hadde vært, ville det ikke ha vært slik for meg. Det kommer ikke til å bli, og det kommer ikke til å bli for meg.” Den som trener slik over tid, vil med tiden legge bindingene bak seg.”

7.9 Brønnen Udapaānasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var på vandring i mallaenes land sammen med en stor flokk munk, kom han til en brahmanerby der som het Thana. De brahmanske husherrene i Thuna fikk høre at filosofen Gotama Sakya-sønn, som var utgått fra sakya-klanen, var på vandring i landet deres og at han nærmet seg byen. Dermed fylte de brønnen til randen med greiner og rusk. *Disse snauskallene av noen asketer skal ikke få noe vann å drikke her,” sa de. Så kom Mesteren gående. Han gikk litt bort fra veien og satte seg under et tre på en sitteplass som ble gjort klar for ham. Da han hadde satt seg, sa han til Ananda: *Hør her, Ananda, kan du ikke hente litt vann fra brønnen der borte?” Ånanda svarte: *De brahmanske husherrene i Thuna har fylt brønnen til randen med greiner og rusk, Mester, for de vil ikke at disse snauskallene av noen asketer skal få noe vann å drikke her.” Mesteren ba om vann igjen, og Ånanda svarte som før. Men da Mesteren for tredje gang ba ham hente vann, svarte han: *Ja vel, Mester.” Ånanda tok bollen sin og gikk bort til brønnen, og så snart han nærmet seg, spydde brønnen ut alle kvistene og alt rusket som var lagt oppi den og ble fylt av det reneste, friskeste og klareste vann helt til randen, ja, nesten så det rant over. Da tenkte Ananda: *Det er fantastisk, det er storartet hvor kraftig og mektig den som har kommet fram til sannheten, er! Så snart jeg nærmet meg brønnen, spydde den ut alle kvistene og alt rusket som var lagt oppi den og ble fylt av det reneste, friskeste og klareste vann helt til randen, ja, nesten så det rant over!” Han fylte bollen med vann, gikk tilbake til Mesteren og sa: *"Det er fantastisk, det er storartet hvor kraftig og mektig den som har kommet fram til sannheten, er! Så snart jeg nærmet meg brønnen, spydde den ut alle kvistene og alt rusket som var lagt oppi den og ble fylt av det reneste, friskeste og klareste vann helt til randen, ja, nesten så det rant over! Her er vann, Mester! Drikk så mye du vil!”

Da Mesteren så dette, utbrøt han: *Hva skal man med en brønn, hvis vannet er der hele tiden? Hvorfor skal man gi seg ut på søken, hvis begjæret er rykket opp med roten?”

7.10 Brannen i Kosambi Udenasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Kosambi, holdt han til i Ghositalunden. En dag da kong Udena var ute i parken, ble det brann i harembbygningene i palasset hans, og fem hundre kvinner, deriblant Sāmavati, brant inne. Mange munkar hadde kledd tidlig på seg, tatt bolle og kappe og gått inn til Kosambi for å motta matgaver. De hørte hva som hadde skjedd, og da de kom tilbake, gikk de til Mesteren og fortalte det. Så spurte de: *Og hva kommer nå til å skje med disse kvinnene, som er dine legdisipler, Mester?” *Noen av disse legkvinnene hadde gått ut i strømmen, munkar. Noen kommer til å vende tilbake bare én gang, og noen av dem kommer ikke til å vende tilbake. Alle disse kvinnene kommer til å få nyte fruktene av sin trening etter døden.” Og Mesteren utbrøt: "Verden er koblet til vrangforestillinger og kan fortone seg ganske lovende. Tosken binder seg til sine involveringer og er innhyllet i mørke. Han tror han skal få evig liv, men for den som kan se, er det ingenting der.”

8. Kapitlet om Påtaligāma Påtaligāmiyavagga 8.1 Den første teksten om nibbana Pathamanibbānapatisamyuttasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Sāvattī, holdt han til i Anāthapindikā park Jetalund. Mens han var der, underviste Mesteren munkene om nibbana, og gledet, oppmuntret og inspirerte dem med ord om læren. Og munkene lyttet oppmerksomt til læren og tenkte over det de hørte: Og Mesteren utbrøt: *Det finnes et felt der det verken er fasthet, fluiditet, varme eller bevegelse, munk, ingen følelse av uendelig rom eller uendelig bevissthet, heller ikke intethet, og heller ikke en tilstand som verken er bevisst eller ubevisst; det er verken i denne verden eller i noen annen verden eller i begge, og det er verken sol eller måne der. Og det sier jeg dere, munk, at der er det ikke noe som kommer, ikke noe som går og ikke noe som blir værende; der er det ikke noe som dør eller blir født. Det står ikke stille og det beveger seg ikke, det nytter ikke å forestille seg det. Det er dette som er slutten på lidelsen.”

8.2 Den andre teksten om nibbana

Dutiyanibbānapatisamyuttasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Sāvatthi, holdt han til i Anāthapindikass park Jetalund. Mens han var der, underviste Mesteren munkene om nibbana, og gledet, oppmuntret og inspirerte dem med ord om læren. Og munkene lyttet oppmerksomt til læren og tenkte over det de hørte: Og Mesteren utbrøt: *Det er vanskelig å se det endeløse, og sannheten er ikke lett å se. Begjæret blir gjennomskuet av den som vet. For den som kan se, er det ingenting der.”

8.3 Den tredje teksten om nibbana

Tatiyanibbānapatisamyuttasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Sāvatthi, holdt han til i Anāthapindikass park Jetalund. Mens han var der, underviste Mesteren munkene om nibbana, og gledet, oppmuntret og inspirerte dem med ord om læren. Og munkene lyttet oppmerksomt til læren og tenkte over det de hørte: Og Mesteren utbrøt: *Det finnes noe som ikke er født, som ikke er blitt til, som ikke er laget eller sammensatt, munkar. Hvis det ikke hadde vært noe som verken er født, blitt til, laget eller sammensatt, munkar, da hadde det ikke vært noen vei bort fra det som er født, som er blitt til, som er laget eller sammensatt, munkar. Men ettersom det finnes noe som ikke er født, som ikke er blitt til, som ikke er laget eller sammensatt, finnes det også en vei bort fra det som er født, fra det som er blitt til, fra det som er laget og fra det som er sammensatt.”

8.4 Den fjerde teksten om nibbana

Catutthanibbānapatisamyuttasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Sāvatthi, holdt han til i Anāthapindikas park Jetalund. Mens han var der, underviste Mesteren munkene om nibbana, og gledet, oppmuntret og inspirerte dem med ord om læren. Og munkene lyttet oppmerksomt til læren og tenkte over det de hørte: Og Mesteren utbrøt: *Den som støtter seg til noe, vakler, og den som ikke støtter seg til noe, vakler ikke. Når det ikke skjer noen vakling, oppnås indre ro. Når det finnes indre ro, oppstår ingen lengsler. Når det ikke finnes lengsler, er det ikke aktuelt å komme eller gå. Når ingen kommer eller går, finnes heller ikke død og gjenfødelse. Når det ikke finnes død eller gjenfødelse, er det ikke noe her eller der eller midt imellom. Dette er slutten på lidelsen.”

8.5 Buddhas siste måltid Cundasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i mallaaenes land, kom han til Påvå sammen med en stor flokk munk. Da de kom dit, slo de seg ned i mangolunden til Cunda, smedens sønn. Cunda fikk høre at Mesteren var kommet til Påvå og bodde i mangolunden hans. Da gikk han og hilste ærbødig på Mesteren og satte seg ned ved siden av ham. Og Mesteren gledet og inspirerte ham med ord om læren. Da Cunda hadde lyttet til Mesterens ord, sa han: *Vil du gjøre meg den ære å ta med deg munkene og komme og spise frokost hos meg i morgen, Mester?” Mesteren samtykket 1 taushet. Da Cunda så dette, reiste han seg, tok høflig avskjed ved å gå medsols rundt ham, og gikk. Neste morgen, da dagen grydde, gjorde Cunda klar all slags god mat og mye mørt svinekjøtt hjemme hos seg selv og sendte bud til Mesteren om at tiden var inne og maten sto klar. Mesteren hadde allerede stått opp og kledd på seg. Nå tok han bollen sin, og sammen med munkene gikk han til Cundas hus og satte seg på den plassen som var gjort klar for ham. Da Mesteren hadde satt seg, sa han til Cunda: *Du kan servere meg det du har av mørt svinekjøtt, Cunda, og det du har av mat ellers, kan du sette fram for munkene.” *Ja vel, Mester,” svarte Cunda og gjorde som han hadde sagt. Så sa Mesteren til Cunda: *Det du har til overs av mørt svinekjøtt, skal du grave ned i et hull, Cunda. Jeg kan ikke se at noen annen i hele verden enn den som har kommet fram til sannheten, skulle kunne være i stand til å fordøye det.” *Ja vel, Mester,” svarte Cunda og gjorde som han hadde sagt. Så satte han seg ned ved siden av ham. Og Mesteren gledet og inspirerte ham med ord om læren før han reiste seg og gikk. Etter at Mesteren hadde spist den maten som Cunda ga ham, fikk han et anfall av dysenteri med store smerter. Men han holdt dem ut med oppmerksomhet og klar forståelse, uten å klage. Så sa han til Ānanda: *La oss gå til Kusinārā, Ānanda.”

*Ja vel, Mester,” svarte Ånanda. Da Mesteren hadde spist det måltidet Cunda ga ham, kom smertene over ham, sterke og vonde, har jeg hørt. Etter at Mesteren hadde spist mørt svinestek, ble han alvorlig syk. Men da han hadde tømt seg, sa han: "La oss gå til Kusinåra." Da de var kommet et stykke på vei, gikk Mesteren litt bort fra veien til et stort tre som sto der. *Vil du brette sammen kappen i fire lag, Ananda , og legge den her? Jeg er trett og vil sitte ned litt.” *Ja vel, Mester,” svarte Ånanda , og laget en sitteplass av kappen. Da Mesteren hadde satt seg under treet, sa han: *Kan du hente litt vann til meg, Ananda ? Jeg er tørst og vil gjerne drikke litt.” *Nå har fem hundre kjerrer nettopp krysset denne bekken,” svarte Ånanda . *Hjulene har rotet opp vannet så det er blitt grunt, skittent og sølete. Men det er ikke så langt til elven Kakuttha, Mester. Der er vannet klart, rent og kjølig. Det er lett å komme ned til elva og vannet er deilig. Der kan du både drikke og svaie lemmene dine, Mester.” Mesteren gjentok: *Kan du hente litt vann til meg, Ananda ? Jeg er tørst og vil gjerne drikke litt.” *Nå har fem hundre kjerrer nettopp krysset denne bekken,” svarte Ånanda . *Hjulene har rotet opp vannet så det er blitt grunt, skittent og sølete. Men det er ikke så langt til elven Kakuttha, Mester. Der er vannet klart, rent og kjølig. Det er lett å komme ned til elven og vannet er deilig. Der kan du både drikke og svaie lemmene dine, Mester.” For tredje gang sa Mesteren: *Kan du hente litt vann til meg, Ananda ? Jeg er tørst og vil gjerne drikke litt.” *Ja vel, Mester,” svarte Ånanda.

Han tok en bolle og gikk ned til bekken. Men da Ananda kom ned til denne bekken der fem hundre kjerrer nylig hadde rotet opp vannet så det var blitt grunt, skittent og sølete, ble vannet klart og rent og fritt for enhver forurensning. Da tenkte Ananda at Mesteren sannelig var mektig og hadde store krefter, siden vannet i denne bekken der fem hundre kjerrer nylig hadde rotet opp vannet så det var blitt grunt, skittent og sølete, var blitt klart og rent og fritt for enhver forurensning. Han fylte vann i bollen og gikk tilbake til Mesteren og sa: *Det er virkelig fantastisk og vidunderlig hvilke krefter og hvilken makt den som har kommet fram til sannheten, har! I denne bekken der fem hundre kjerrer nylig hadde rotet opp vannet så det var blitt grunt, skittent og sølete, renner vannet nå klart og rent og fritt for enhver forurensning! Her er vann, Mester, nå kan du drikke!” Og Mesteren drakk vannet. Deretter gikk Mesteren til Kakuttha-elven sammen med en stor flokk munk. Da de kom ned til elven, badet og drakk han. Så gikk han opp av vannet på den andre bredden og vandret deretter til mangolunden. Da han var kommet dit, sa han til munken Cundaka: *Vil du brette sammen kappen i fire lag, Cundaka, og legge den her? Jeg er trett og vil ligge ned litt.” *Ja vel, Mester,”svarte Cundaka, og laget et leie av kappen. Så la Mesteren seg i løvestilling på høyre side, idet han støttet hodet med hånden og la den ene foten oppå den andre. Med oppmerksomhet og klar forståelse tenkte han på at han snart skulle stå opp igjen. Og Cundaka satte seg ned foran Mesteren. Buddha gikk til Kakuttha-elven der vannet strømmet så rent og klart. Sliten og trett tok Mesteren et bad, han som har kommet fram til sannheten, som ikke har sin like noe sted. Da Mesteren hadde badet og drukket, krysset han elven sammen med mange munk. Mens den store vismannen forklarte læren, vandret han til mangolunden. Der talte han til munken Cundaka: "Brett en kappe i fire, så jeg kan legge meg litt.”

Cunda fulgte gjerne Mesterens oppfordring og laget et leie av kappen. Trett og sliten la Mesteren seg ned, mens Cundaka satte seg foran ham. Så sa Mesteren til Änanda: *Det kan hende at noen kanskje vil kritisere Cunda, smedens sønn, og si: "Det var ille for deg, Cunda, det var ikke bra for deg at den maten som du serverte, var det siste Buddha spiste før han døde." Men si heller dette til Cunda, så ikke han skal sitte igjen med dårlig samvittighet: *'Det var bra for deg, Cunda, det var godt for deg at du ga Buddha det siste måltidet han fikk før han døde. For jeg har hørt det fra Mesteren selv at det finnes to matgaver som gir like store frukter, større enn noen annen matgave. Hvilke to? Det er det siste måltidet som blir gitt til den som har kommet fram til sannheten, før han våkner til den store og uforlignelige oppvåkningen, og det er det siste måltidet som blir gitt ham før han dør og slukner slik at intet blir tilbake. Disse to matgavene gir like store frukter, større enn noen annen matgave. Dette kommer til å bidra til at Cunda lever lenger, blir sunnere og lykkeligere, får godt omdømme blant folk og kommer til himmelen og vinner makt." Slik skal du sørge for at Cunda, smedens sønn, ikke sitter igjen med dårlig samvittighet." Da Mesteren så hvordan det forholdt seg med denne saken, utbrøt han: *Giveren samler gode fortjenester, hatet blir borte i den som behersker seg, den gode gir slipp på det onde. Når lidenskap, hat og uvitenhet slukkes, finner han nibbana."

8.6 Besøket i Påtaligåma Påtaligåmiyasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var på vandring i Magadha sammen med en stor flokk munk, kom han til byen Påtaligåma. Legtilhengerne der fikk høre at Mesteren var kommet, så de strømmet til og hilste ærbødig på ham. De inviterte ham til å komme til møtesalen, og Mesteren samtykket i taushet. Da innbyggerne i Påtaligåma så at Mesteren takket ja til invitasjonen, reiste de seg og tok høflig avskjed med ham. De gikk til møtesalen og ryddet golvet, ordnet med sitteplasser, satte fram vannkrukker og tente lamper. Så gikk de tilbake og fortalte Mesteren at alt var klart. Mesteren tok kappe og bolle, og sammen med de andre munkene gikk han til møtesalen. Der vasket han føttene og gikk inn og satte seg ved midtstolpen med ansiktet vendt mot øst. Munkene vasket også føttene og gikk inn og satte seg ved vestveggen, bak Mesteren, med ansiktet vendt samme vei som han. Da legfolkene fra Påtaligåma hadde vasket føttene sine, gikk de inn og satte seg ved østveggen, med ansiktet vendt vestover mot Mesteren. Mesteren talte til legfolkene og sa: "Uetisk og dårlig oppførsel fører til fem dårlige resultater. Hvilke fem er det? Hvis en borger oppfører seg dårlig og uetisk, kan han ikke skjønne forretningene sine ordentlig, og da lider han store tap. Dette er det første dårlige resultatet. Hvis en borger oppfører seg dårlig og uetisk, vil folk snakke ille om ham. Dette er det andre dårlige resultatet. Hvis en borger oppfører seg dårlig og uetisk, vil han være flau og beskjemet blant andre, både blant adelsfolk, brahmaner eller andre borgere. Dette er det tredje dårlige resultatet. Hvis en borger oppfører seg dårlig og uetisk, dør han i stor forvirring. Dette er det fjerde dårlige resultatet. Og hvis en borger oppfører seg dårlig og uetisk, vil han komme i pinefulle tilstander etter døden, når kroppen går i oppløsning. Dette er det femte dårlige resultatet. Dette var altså de fem dårlige resultatene som følger av uetisk og dårlig oppførsel. Men etisk og god oppførsel fører til fem gode resultater. Hvilke fem er det? Hvis en borger oppfører seg etisk og godt, vil han skjønne forretningene sine godt og bli

velstående. Dette er det første gode resultatet. Hvis en borger oppfører seg etisk og godt, vil folk snakke godt om ham. Dette er det andre gode resultatet. Hvis en borger oppfører seg etisk og godt, vil han kunne stå trygg og frimodig fram i enhver forsamling, både blant adelsfolk, brahmaner og blant andre borgere. Dette er det tredje gode resultatet. Hvis en borger oppfører seg etisk og godt, dør han en fredelig og avklaret død. Dette er det fjerde gode resultatet. Hvis en borger oppfører seg etisk og godt, kommer han til gode tilstander etter døden, når kroppen går i oppløsning. Dette er det femte gode resultatet. Og dette var altså de fem gode resultatene av god og etisk oppførsel.” Mesteren fortsatte med å glede, inspirere, oppmuntre og undervise legfolkene med ord om læren til langt på natt. Men så sa han: *Det er blitt sent. Kanskje det er på tide å slutte for i kveld?” *Ja, Mester,” svarte tilhørerne. De reiste seg og tok høflig avskjed, og litt etter at de var gått, trakk Mesteren seg tilbake. På den tiden bygde Sunidha og Vassakåra, ministre i Magadha, befestninger i Påtaligåma som forsvar mot vajjiene. Samtidig samlet de seg tusenvis av guder der. Der hvor det samlet seg mektige guder, påvirket de sinnet til kongens mektige ministre slik at de bygde seg hus der. Der hvor det samlet seg guder av middels høy rang, påvirket de kongens menn av middels høy rang til å bygge seg hus der. Og der hvor det samlet seg guder av lav rang, påvirket de menn av lav rang til å bygge seg hus. Med sitt overmenneskelig klare blikk så Mesteren alle disse tusener av guder som samlet seg i Påtaligåma. Da morgenen kom, sto han opp og spurte Ånanda: *Hvem er det som bygger befestninger i Påtaligåma?” *Det er de magadhiske ministrene Sunidha og Vassakåra som bygger forsvarsverker mot vajjiene, Mester.” *Man skulle nesten tro de hadde rådført seg med de trettitre gudene når de nå driver og bygger befestninger her i Påtaligåma. Jeg så selv med mitt overmenneskelig klare blikk at det har samlet seg tusenvis av guder her. Der hvor det samlet seg mektige guder, påvirket de sinnet til kongens mektige ministre slik at de bygde seg hus der. Der hvor det samlet seg guder av middels høy rang, påvirket de kongens menn av middels høy rang til å bygge seg hus der. Og der hvor det

samlet seg guder av lav rang, påvirket de menn av lav rang til å bygge seg hus. Så langt det finnes edle mennesker og så langt kjøpmenn ferdes kommer denne byen Påtaliputta til å være den fremste av byer. Men den vil være truet av tre farer: ild, vann og indre splid.” Litt senere kom de magadhiske ministrene Sunidha og Vassakara til Mesteren. De hilste høflig og respektfullt på ham og inviterte ham til å ta med de andre munkene og komme til et måltid. Mesteren samtykket i taushet. Da de så at han samtykket, dro de hjem og gjorde klar god mat av alle slag. Så sendte de beskjed om at alt var klart. Det var tidlig morgen. Mesteren tok kappe og bolle, og sammen med de andre munkene gikk han til ministrenes residens. Der serverte ministrene Sunidha og Vassakåra egenhendig alle slags gode retter for Buddha og hele munkeflokk. Da ministrene så at Mesteren var ferdig med å spise og hadde tatt hendene bort fra matbollen, satte de seg på et lavere sete i nærheten av ham. Mesteren takket for maten med disse versene: "Uansett hvor en forstandig mann holder til, vil han gi mat til dem som lever et edelt liv. Han vil også hedre stedets guder, for de vil gjengjelde godt med godt. De vil ha omsorg for ham som en mor for sine barn, og den som har gudenes velvilje, vil det gå godt." Deretter reiste Mesteren seg og gikk. Da så ministrene Sunidha og Vassakåra til hverandre: "Den byporten som Gotama går ut gjennom, skal vi kalle Gotamaporten. Og ferjestedet der han krysser Ganges, skal vi kalle Gotamaferjestedet." Derfor fulgte de etter ham for å se hvor han gikk, og den porten han gikk ut gjennom, fikk navnet Gotamaporten. Så gikk Gotama ned mot bredden av Ganges. Elven hadde stor vannføring, så kråka kunne stå rett på bredden og dyppe nebbet sitt. Det var mange som ville over, og de gikk langs breddene

og lette etter en båt eller flåte, og noen bandt sammen kvister og greiner for å padle over på disse. Med ett, som når en kraftig mann bøyer eller strekker ut armen, forsvant Mesteren og munkene og kom til syne igjen på den andre elvebredden. Da Mesteren så hvordan noen lette etter en båt eller en flåte og andre bandt sammen kvister og greiner for å padle over på disse, utbrøt han: *De som vil krysse den strømmende elven, bygger en bro over vannet. Mens andre bygger seg flåter, har den vise allerede kommet over.”

8.7 Veiskillet Dvidhāpathasutta Slik har jeg hørt det: En gang var Mesteren på vandring langs en vei i Kosala sammen med munken Nāgasamāla, som var hans personlige oppasser. De kom til et veiskille, og Nāgasamāla sa: *Her går veien, Mester. La oss gå denne veien.” Men Mesteren sa: *Nei, der går veien, Nāgasamāla. La oss gå den veien.” Nāgasamāla ville fortsatt gå den veien han først hadde valgt, men Mesteren pekte på den andre veien. Dette gjentok seg enda en gang. Da la Nāgasamāla Mesterens kappe og bolle på marken og gikk sin vei, mens han sa: *Her er bollen og kappen din, Mester!” Da Nāgasamāla hadde gått et stykke, ble han overfalt av landeveisrøvere. De slo og sparket ham, knuste bollen hans og rev i filler kappen hans. Nāgasamāla vendte tilbake til Mestren med knust bolle og fillete kappe, hilste høflig på ham og satte seg ned. Så sa han: *Mens jeg gikk bortover den veien, ble jeg overfalt av landeveisrøvere, Mester. De slo og sparket meg, knuste bollen min og rev i filler kappen min.” Da Mesteren hørte dette, utbrøt han: *En vismann treffer tosker, både når han er sammen med dem og når han vil leve alene. Men treffer han en tosk, forlater han ham, slik hegren forlater vannet på søken etter melk.”

8.8 Fortellingen om Visakhå Visakhåsutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Såvatthi og holdt til i Migåras mors paviljong i Østparken, døde barnebarnet til Visakhå, Migåras mor, en vakker pike som hun var meget glad i. Visakhå, Migåras mor gikk til Mesteren utenom den vanlige besøkstiden, og hun hadde våte klær og vått hår etter sørgeseremonien. Da hun kom fram, hilste hun ærbødig på ham og satte seg ned hos ham. Mesteren sa: *Hvorfor kommer du nå utenom den vanlige besøkstiden, med våte klær og vått hår, Visakha?" *Barnebarnet mitt, en vakker pike som jeg var glad i, er død, Mester. Det er derfor jeg kommer her med våte klær og vått hår utenom vanlig besøkstid." *Ville du ha ønsket deg like mange barn og barnebarn som det finnes innbyggere her i Savatthi, Visakhå?" *Å ja, Mester, det skulle jeg gjerne ha hatt!" *Hvor mange mennesker er det som dør daglig her i byen, Visakhå?" *Det kan være alt fra ett og opp til ti dødsfall daglig. Det er alltid noen som dør her i byen, Mester." *Men ville du da ha hatt noen stund uten våte klær og vått hår, Visakha?" *Nei, det er sant, Mester. Jeg er glad jeg ikke har så mange barn og barnebarn!" *Den som er glad i hundre, har hundre sorger, Visakhå. Den som er glad i nitti, åtti ... som er glad i ti, har ti sorger. Den som er glad i ni, åtte ... som er glad 1 én, har én sorg, Visakhå. Den som ikke er glad 1 noen, har ingen sorger, men lever uten sorger, lidenskaper og bindinger." Og Mesteren utbrøt: * Alle sorger, klager og lidelser i verden har noe til felles. De kommer av at vi har preferanser, uten preferanser vil de ikke oppstå. Derfor er de som ikke har preferanser,

lykkelig og uten en sorg i hele verden. Derfor bør du prøve å ikke ha preferanser, hvis du ønsker et liv uten sorger og lidenskaper.”

8.9 Den første teksten om Dabba Pathamadabbasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren oppholdt seg ved Ekornföringsplassen i Bambuslunden i Råjagaha, kom munken Dabba Mallaputta bort til ham, hilste ærbødig på ham og satte seg ned hos ham. Så sa han: *Nå er tiden inne for meg til å oppnå nibbana, Mester.” *Gjør som du vil, Dabba.” Dabba reiste seg og tok høflig farvel med Mesteren ved å gå medsols rundt ham. Deretter steg han til værs og ble sittende i lufta i lotusstilling mens han ble fortært av ild og oppnådde nibbana. Kroppen hans ble fullstendig fortært av ilden så det ble verken aske eller sot tilbake. På samme måte som olje eller smør forbrenner uten at det blir aske eller sot tilbake, ble også kroppen til Dabba Mallaputta fullstendig fortært av ilden så det ble verken aske eller sot tilbake da han oppnådde det endelige nibbana. Da Mesteren så dette, utbrøt han: "Kroppen er gått i oppløsning, sanseprosessene har stanset, og alle følelsene har kjølnet. Alle personlighetsfaktorene har opphørt og bevisstheten har tatt slutt.”

8.10 Den andre teksten om Dabba Dutiyadabbasutta Slik har jeg hørt det: En gang da Mesteren var i Såvatthi, holdt han til i Anāthapindikas park Jetalund. Han henvendte seg til munkene og sa: *Munker!” *Ja, Mester,” svarte munkene. Mesteren sa: *Den gangen da Dabba Mallaputta steg til værs og ble sittende i lufta i lotusstilling mens han ble fortært av ild og oppnådde nibbana, ble kroppen hans ble fullstendig fortært av ilden så det ble verken aske eller sot tilbake. På samme måte som olje eller smør forbrenner uten at det blir aske eller sot tilbake, ble også kroppen til Dabba Mallaputta fullstendig fortært av ilden så det ble verken aske eller sot tilbake da han oppnådde det endelige nibbana.” Deretter utbrøt Mesteren: *Gnistene fra smedens ambolt forsvinner i mørket og blir borte. Slik også med dem som har funnet fullkommen frihet, som har krysset elven av sanselige lyster. Ingen kan si hvor de har blitt av, annet enn at de har oppnådd urokkelig lykke.”

Noter 1. Nerafijara var en elv i strøket der Buddha holdt til like etter sin oppvåkning. 2. De enkelte leddene i den betingede tilblivelsen blir forstått på forskjellige måter, og de blir også oversatt på forskjellige måter. Se en nærmere analyse med drøfting av forskjellige tolkninger i min bok *Buddhistisk psykologi. Innføring i Abhidhamma*, Oslo 2007, s. 76—86. 3. Måra er en mytisk skikkelse som legemliggjør døden og fristelsene. Han prøvde stadig å få Buddha til å gi opp sin livsgjerning, men måtte alltid trekke seg tilbake etter at han ble gjennomskuet. 4. Gamle og hellige tekster som brahmanene studerte og resiterte. 5. Den høyeste guden i brahmanenes religion. Buddha refererte også til ham av og til. 6. Slangenes konge. Ifølge legenden beskyttet han Buddha. 7. Disse munkene sluttet seg til Buddha ved forskjellige anledninger, men ingen av dem var sammen med ham en uke etter oppvåkningen. 8. Egentlig skulle man være født av brahmanslekt for å kunne kalles brahman. Men Buddha omtolket ofte tittelen og ga den et etisk eller åndelig innhold. 9. Rājagaha var hovedstaden i landet Magadha. Bambuslunden var en populær park i byen, og det knytter seg en spesiell historie til Ekornføringsplassen. Det fortelles at en adelsmann fra byen var ute i parken og forlystet seg. Han ble søvnig ut på dagen og la seg under et tre for å ta seg en liten blund. Tjenerne trakk litt unna, så han skulle få sove i fred. Da kom en giftig slange krypende fram mot adelsmannen. Oppe i treet satt det et ekorn som ga seg til å holde et svare spektakkel. Adelsmannen våknet, fikk se slangen og skvatt unna. Han følte at siden ekornet hadde vekket ham i tide, hadde det reddet livet hans, og i takknemlighet bestemte han at det fra da av skulle legges ut mat til ekornet hver dag der under treet. Slik fikk Ekornføringsplassen sitt navn. 10. En av Buddhas fremste elever. I 1. Pindapātha — matrunden, der munkene gjerne vandrer en fast rute tidlig om morgenen og holder matbollene fram slik at de som vil, kan legge mat i dem. Dette er fortsatt en fast del av tradisjonell munketilværelse, selv om mange klostre i dag får maten brakt til døra. 12. En by i mallaenes land. 13. Yakkhaer var en bred klasse naturånder. De kunne være harmløse og vennligsinne, men de kunne også være en slags spøkelser som overfalt og spiste reisende ute i jungel og villmark. I Thailand opptrer yakshaer (yak) som tempelvoktere med skremmende utseende. 14. Hovedstaden i landet Kosala. 15. Det fortelles at Anāthapindika (navnet er en tittel som

betyr "Han som gir mat til de hjelpeløse" var en meget velstående kjøpmann. Han kjøpte en park av prins Jeta for en astronomisk pengesum — det fortelles at han dekte marken i hele parken med pengestykker — og ga den i gave til Buddha og munkene. I Jetalunden ble det oppført bygninger for munkeordenen, slik at dette tidlig ble et klostersetter der Buddha ofte oppholdt seg innimellom sine vandringer rundt om i landet. 16. Gayā er navnet på en liten by ikke langt fra der Buddha nådde oppvåkningen. Det var en liten dam der som var hellig for brahmanene. 17. Havneby nord for dagens Mumbai. 18. En som hadde kommet fram til full oppvåkning, ble kalt en arahant, og dette ordet har jeg beholdt. Gotama var en arahant, men siden han selv hadde funnet veien til oppvåkning, ble han også kalt en buddha. De av elevene hans som nådde fram til samme grad av oppvåkning, ble også kalt arahant, men siden de hadde nådd oppvåkningen ved hjelp av en annens veiledninger, ble de ikke titulert som *buddha".

19. Disse to versene forekommer også i Dhammapada, v. 131—132. 20. En landsby i koliyaenes land. 21. En velstående legkvinne som støttet Buddha, het Visåkhå. Hennes sønn, Migåra, støttet jainene, men Visåkhå fikk ham over til buddhismen og han ble munk. Etter denne bragden var hun kjent som Migåras mor. 22. En by i mallaenes land. 23. Vajjiene hadde en aristokratisk republikk nord for Magadha. Hovedstaden deres var Vesåli. 24. Ānanda var Buddhas fetter og nære venn. Han fungerte som oppasser for Buddha, og tradisjonen sier også at det var han som lyttet og memorerte alt Buddha sa, og at det derfor er han som er opphavet til de bevarte tekstene i Suttapitaka. 25. Sāriputta var en av Buddhas fremste elever. Han hadde et skarpt intellekt og var en systematiker. Tradisjonen forteller at han samlet Abhidhamma-tekstene, og selv om historikere kan ha grunn til å tvile på at han sto bak alle disse tekstene, sier det noe om Sāriputtas anseelse. Han ble også kalt "Lærens general", og Buddha hadde tenkt ham som sin etterfølger som leder av ordenen. Imidlertid døde han før Buddha, så noe lederverv ble ikke aktuelt likevel. 26. Moggallāna var også en av Buddhas fremste elever, og det fortelles at han og Sāriputta var venner før de sluttet seg til Buddha, og at de gikk inn i ordenen samtidig. Moggallāna var særlig kjent for sin avanserte meditasjon, der han kunne oppnå en rekke paranormale ferdigheter. 27. Sakka er konge over gudene — devaene. Asuraene var en klasse gudelignende vesener som ofte var i strid med devaene. 28. Kostiya var et av Sakkas tilnavn. 29. I landet Ceti, trolig et sted i nåværende Nepal. 30. Kusinārā var en by i mallaenes land. Det var i den byen Buddha senere døde. 31. Verset forekommer også i Dhammapada, v. 42. 32. Kosambi var hovedstad i landet Vamsa. 33. Tusita-himmelen er omtalt som den vakreste av himmelverdenene. Buddha skal ha levd der før han ble gjenfødt på jorden. Den neste buddhaen, bodhisattaen Metteyya, skal oppholde seg der nå. 34. En paccekabuddha skal være en som har nådd oppvåkningen ved egen hjelp, men ikke underviser andre. 35. Helligdagene (uposatha) i buddhistiske tradisjoner følger månekalenderen, med helligdag den første (nymåne) og den femtende (fullmåne) i måneden. I noen land er dette utvidet til også å gjelde dagene midtveis mellom nymåne og fullmåne, slik at man får en helligdag i uka. 36. Buddha tilhørte sakyaklanen og ble noen ganger tiltalt som sakya. Hans elever kunne i overført betydning regnes som hans sønner. 37. Trettsiju

faktorer som bidrar til oppvåkning (bodhipakkhiyadhamma): Denne listen inneholder sju kortere lister, og den blir flere steder presentert som den viktigste og mest omfattende sammenfatningen av Buddhas lære. Den finnes i skriftene til alle tidlige skoler, også i mahāyānaskolene madhyamaka og vijñānavāda. Fire hovedområder for oppmerksomheten (satipatthāna): oppmerksomhet på kroppen, følelsene, sinnet og fenomener. Fire rette bestrebelser (sammāpadhāna): fremme viljen til at dårlige og usunne tankeinnhold som ennå ikke er oppstått, heller ikke skal oppstå; fremme viljen til å fordrive de dårlige og usunne tankeinnhold som allerede er oppstått; fremme viljen til at sunne tankeinnhold som ennå ikke er oppstått, skal oppstå; fremme viljen til å la de sunne tankeinnhold som allerede er oppstått få feste seg, ikke forsømme dem, men la dem vokse, modnes og utvikle seg til de er fullkomne. Fire grunnlag for suksess (iddhipāda): intensjon, iherdighet, meditasjon, forskning. Fem evner (indriya): tillit, energisk innsats, oppmerksomhet, konsentrasjon, visdom. Fem krefter (bala): tillit, energisk innsats, oppmerksomhet, konsentrasjon, visdom. Dette er det samme som fem evner, men utviklet til en høyere styrkegrad. Sju oppvåkningsfaktorer (bojjhaṅga): oppmerksomhet, utforskning av fenomenene, iherdighet,

glede, indre fred, konsentrasjon og sinnslikevekt. Den edle åttedelte veien (attharigikamagga): rett syn, rett hensikt, rett tale, rett handling, rett levevei, rett bestrebelse, rett oppmerksomhet og rett konsentrasjon. (Og det at denne noten om de 37 bodhipakkhiyadhammaene ble note 37, er en morsom tilfeldighet.) 38. Asuraer, nagaer og gandhabbaer er mytiske vesener. 39. Kaccāna den store var en av Buddhas fremste elever. 40. Devadatta var en fetter av Buddha og sluttet seg til munkeordenen, der han gjorde en rask karriere. Men han ble besatt av ærgjerrighet og prøvde å overta ledelsen over munkene. Han skapte splittelse i ordenen og sto bak flere angrep på Buddha. Til slutt fortelles det at jorden åpnet seg og slukte ham, slik at han havnet direkte i helvete. 41. Afifiāsikondafifia (Afifiātakondafifia) var en av de fem asketene som Gotama praktiserte askese sammen med før han ble en buddha. Da Buddha traff dem igjen etter at han var blitt en oppvåknet, og holdt sin første tale for dem, var Afifiāsikondafifia den første som forsto læren.

Stedsregister Ajakalåpaka-helligdommen Anåthapindika
Anupiya Avanti Bahuputta-helligdommen Bambuslunden Cålikå
Calikå-åsen Cåpala-helligdommen Duegrotten Ekornföringsplassen
Ganges Gayå Ghositalunden Gotamaka-helligdommen helvete
Icchångangala Jamuna Jantu Jetalunden Kakuttha-elven Kimikalå
Koliya Kosala Kosambi Kundadhånalunden Kundikåya Kuraghara
Kusinårå Magadha Mahi Migåras mors paviljong

Nerafijara Pålileyya Pátaligåma Påvå Pippali-grotten
Råjagaha Sarabhu Sårandada-helligdommen Sattamba-
helligdommen Savatthi Storskogen Suppåraka Thaöna Tusita-
himmelen Udena-helligdommen Upavattane Uruvela Vaggumuda
Vajjienes land Vesali

Personregister Ajakalåpaka Ānanda Afifiāsikondafifia
Anuruddha Bāhiya Bhaddiya Bhāradvāja Brahma Buddha Cunda
den store Cunda, smedens sønn Cundaka Dabba Mallaputta
Devadatta Gotama Gotamaferjestedet Gotamaporten Kaccāna den
store Kappina den store Kaāligodhā Kassapa den store Kostiya
Kotthika den store Mallika Māra Meghiya Migāras mor Moggallāna
den store Mucalinda Nāgasamāla Nanda Panthaka Pasenadi
Pilindavaccha

Revata Sakka Sangāmaḥi Sāriputta Seniya Bimbisāra Sona
med de spisse ørene Subhata Suja Sundari Sunidha Suppabuddha
Suppavāsa Tagarasikhi Udena Upasena Vanganta Vassakāra Visakhā
Yasoja